

Skauting

ZÁŘÍ 1991
ROČNÍK 30
CENA 6,- Kčs

1

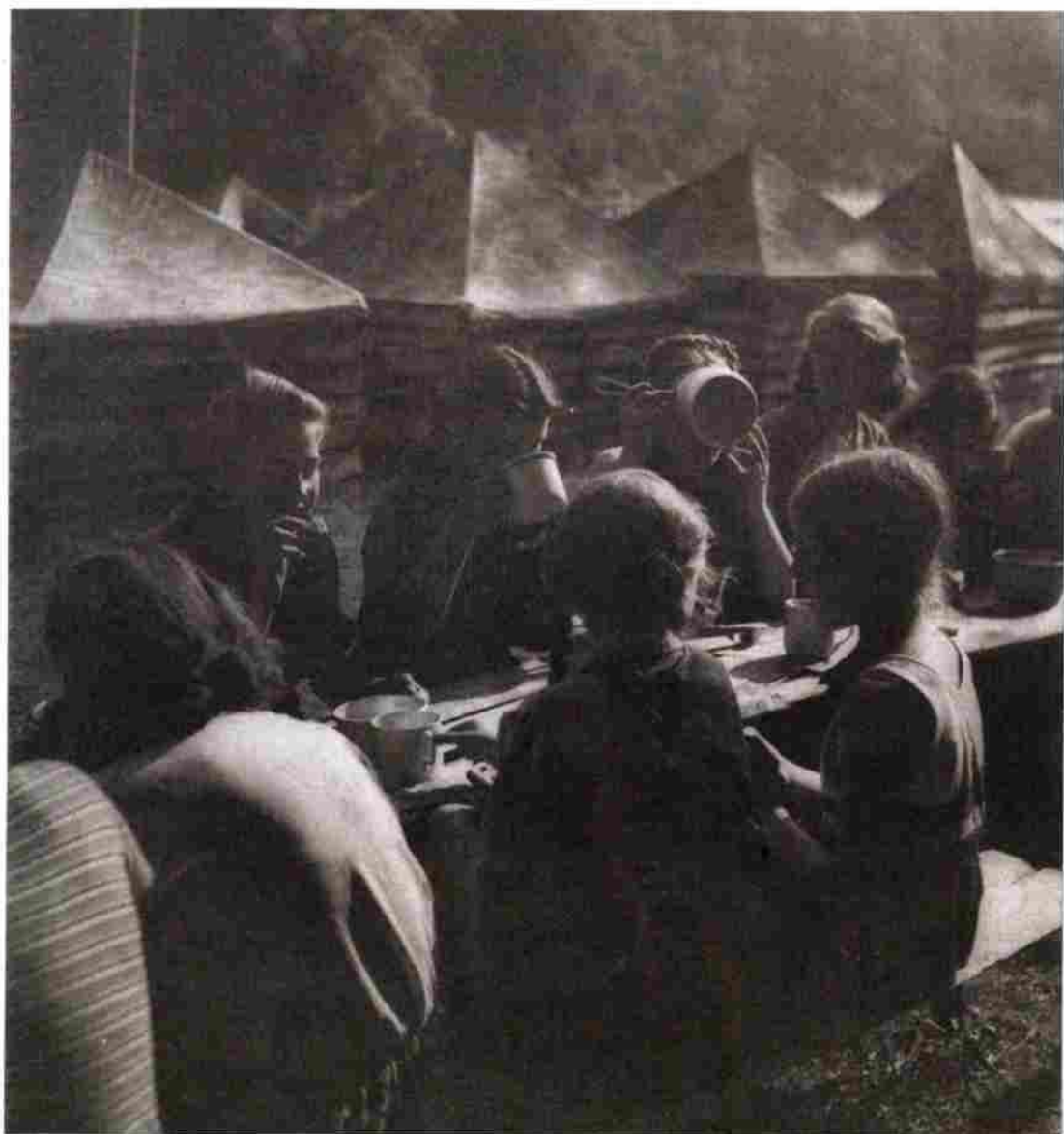
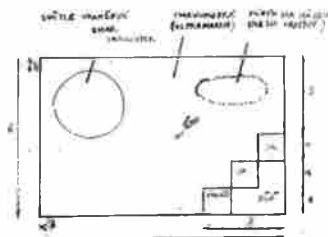

Foto Ladislav Sirenský

SKAUTKY,

už jste viděly náš nový mezinárodní trojlístek a novou mezinárodní vlajku?

Nová mezinárodní vlajka

OMLOUVÁME SE

čtenářům za nesprávné znění skautského zákona v 8. čísle Skautingu na str. 7. V článku jsme použili text z tehdy připravovaných stezek, a tak vznikl omyl. Správný (tedy původní) text se nám už vzhledem k tříměsíční výrobní lhůtě časopisu nepodařilo umístit ani do čísel 9 a 10. Správný text platí do 5. sněmu, výsledek předšněmové diskuse na toto téma bude předložen sněmu k projednání.

Nezapomínejte si tedy ve Skautingu č. 8 opravit:

1. Skaut je pravdomluvný.
2. Skaut je veselý.
3. Skaut je spolehlivý.

Mirek Brych a redakce

Nově vydanou příručku Táboříme (A5, 125 stran, 44 tabulek, 23 Kčs) si můžete objednat na dobírku na adrese OR Junáka

ing. B. Beinhauer
Gudrichova 21
746 01 OPAVA

KRONIKY

Najdete-li ve svých kronikách podobně inspirativní (tj. inspirující k zajímavé činnosti apod.) zápisy, jaké jste mohli

Vladimír Mařádek Pavel Malis

TÁBOŘÍME

číst v loňském ročníku Skautingu v Kronice pražské Dvojky, budete tak hodni a po přepsání (norma 30 řádek, 60 úderů na řádce) je zašlete do redakce.

Redakce

Nepřestávejme hledat nové cesty

Chtěla bych vás poprosit, abychom si společně na úvod představili náš skautský život, kdy vše necháme doma, vezmeme jen to nejnnutnější a jdeme na cestu. Nesetrváváme v pohodlí a nehybnosti, máme úlevu z možnosti odpoutat se od zabezpečeného a zprostředkovaného života. Hledáme dobrou vodu, suché místo ke spání i ohni, jsme připraveni společně odolávat nepohodě, společně prožít chvíle rozednávání i stmívání. Jsme spojeni touto cestou, a proto jsme vnímavější k ostatním i k přírodě. V čem tkví tato prostá hloubka, tato radostná naděje pokaždé, když očekáváme setkání?

Je to hledání pramenů života, jeho smyslu v klidu přírody, kdy jsme obklopeni její neutuchající snahou být znovu, nastolit rozumnou harmonii, spoluexistenci. Je to hledání řádu, ohlédnutí zpět k počátkům života i do dalekých obzorů. Je to současné vnímání těch nejdrobnějších živočichů i nejdálnějších vesmírných těles v třpytu hvězd. Jsou to chvíle, kdy jsme všemu blíž, kdy jsme připraveni pojmout život v celistvosti.

V těchto okamžicích vztahu k celému světu přicházejí i pochybnosti, zda naše cesta, tak prostá v přírodě, se nám příliš nekomplikuje v každodenním bytí, zda máme k sobě

přímé vazby, otevřenost novým pohledům. Zda jsme nepřestali hledat tu nejlepší cestu a nepřeshlapujeme strnule na místě, odkud není výhledu. Zda si nepřekážíme, zatímco bychom se měli denně potkávat s pokorou a důvěrou jako bytosti, které si nepřestávají klást otázky.

Jana Pfeifferová

Kresba Milada Trčková

Tolerance v nás

Říká se někdy, že stojíme na konci novověku a na prahu doby, kterou někteří nazývají „světověk“. Nevím, zda je to tvrzení správné, ale mezinárodní skautské bratrství by mělo mít pro ně pochopení. Stojíme též na prahu katastrof, které by mohly zničit celý svět – atomové střetnutí, ekologické zhroucení či selhání mezilidských vztahů – to jsou rizika, v jejichž stínu žijeme a vychováváme děti. Z tohoto hlediska pak mnohé naše každodenní starosti, spory i hněvy dostávají náhle jiný rozměr a ztrácejí na významu.

V jedné staré skautské partě jsme před časem uvažovali o tom, co nás před 40 léty spojovalo, jaké hodnoty jsme tehdy měli před očima, co zůstalo v našem životě i v našich myslích stále a v čem jsme se s věkem měnili. Takřka ve všem jsme se shodovali, ale debata se objevila kolem slova tolerance či snášenlivost. Byli jsme kdysi tolerantní k sobě a k svému okolí, považovali jsme sebe i naši výchovu za lepší a dokonalejší, vydělovali jsme se od ostatních lidí či výchovných proudů a podceňovali jsme je, či nikoliv?

A tak jsme debatovali o toleranci v době, kdy končila éra netolerantního systému, která nás však nutně postihovala. Debato-

vali jsme o tom, zda se tato hodnota nevytratila – vidíme kolem sebe samé rozpory, podsouvání zlých motivů tam, kde nejsou, zkrakování cizích záměrů často jen z nedostatečně informovanosti.

Ve skautingu r. 1991 (ale jistě i v dobách uplynulých 80. let) se setkáváme s řadou projevů malé tolerantnosti:

- Soudíme, že naše výchova je lepší a dokonalejší než jinde (a mnohdy, že v našem oddíle je lepší než v sousedním)
- Vedeme často malicherné spory bez umění argumentace, ochoty slyšet druhého a přemýšlet o jeho názorech
- Často lpíme na tradici a nedokážeme zpracovat nové zkušenosti

– Nedokážeme odlišit podstatné od vedlejšího a mnohé z našich sporů jsou zámořské, podiváme-li se na věc očima skutečných problémů lidských a duchovních. S nastupujícím novým skautským rokem, kdy budeme mít za sebou již 2 roky obnovené činnosti, 2 tábory a před námi bude sněm, navrhuji, abychom si zkusili všichni sami pro sebe vyhlásit potichu rok tolerance a snahy o vzájemné pochopení jako předpokladu pro vytváření a posilování vzájemných vztahů mezi námi všemi – i mimo naše hnutí. Přemýšlejme sami pro sebe, ale

i v našich kursech, u táborových ohňů i na roverských setkáních o

- toleranci jako hodnotě v našem životě, která jistě neznamená slabost či jakousi bezstarost či bezradnost, ale opírá se o jasnou vlastní orientaci
- toleranci jako vlastnosti, která umožňuje jednat v sociálních vztazích s pochopením pro názory druhých
- tolerantním jednáním a o tom, kdy a za jakých okolností je ztrácíme (třeba při emočních sporech, při návalu úkolů, ve

vztazích k některým lidem, ve vztazích mezigeneračních aj.)

Každý z nás jinak snáší některé názory, některé obtíže, některé konflikty či některé osoby. Hledáme však, jak naše nesnášenlivost vzniká, jak se projevuje a jaké má důsledky. A zároveň si stavíme otázku, jak by asi naše rozpory obstály před bezelstnými očima dětí, které toho od skautingu tolik očekávají.

Hoďte pohody v novém skautském roce!

Václav Břicháček

Jan Lucemburský SKAUTKÁM

Jestliže jste se chytili na tento nesmysl, nepište se to na vrub vaší špatné orientaci v historii, ale na tušení nějaké senzace.

A ta tu opravdu je.

Všechno začalo v r. 1946 na světové konferenci skautek v Evianu. Dnes odhlasovaná žádost mladých, aby byly také zastoupeny na světových konferencích, byla v r. 1946 jasná bez usnášení Mme Knaff z Lucemburska i Vlastě Koseové z Československa. Proto se v Evianu mohly sejít sedmadvacetiletá MUDr. Maudy Klein s šestadvacetiletou zahraniční tajemnicí Vlastou Litochlebovou. Vzniklo přátelství, ne pouze skautské, ale úplně „člověčí“, které pokračovalo v dopisech po několik let.

Ve „Skautce“ z 15. dubna 1947 najdete dokonce zkratku historie lucemburských skautek. Vznikly stejně jako my v r. 1915 během světové války, kdy bylo Lucembursko okupováno Německem. 10. května 1940 zaplavily německé oddíly znovu zemi. V září 1940 byla skautská organizace Gestapem rozpuštěna, materiál a peníze zkonfiskovány. Ale část věcí a především vlajky se podařilo zachránit. Část peněz se podařilo včas převést na dobročinné spolky, které mohly existovat o něco déle. Ale i po rozpuštění organizace byl den, kdy se scházely všechny staré vůdkyně. Byl to 22. únor. Čtyřikrát jej slavily u své náčelní Madamě Knaff. Po celou válku sama pracovala na svém statku, aby mohla přijímat skautky, kdykoliv to bylo třeba. A pak přišel den plný slunce a štěstí 10. září 1944, den osvobození. S prvními lucemburskými vlajkami se objevily i první skautské kroje. Oslava třicetiletí organizace v roce 1945 byla popudem k jejímu dalšímu růstu. Dnes mají dvě lucemburské organizace skautek (katolická vznikla v r. 1938) celkem 3 400 členek, tzn. 0,9 % obyvatelstva Lucemburska. Pro srovnání u nás tvoří počet skautek v České republice 0,31 % populace.

V padesátých letech jsme se ztratily jedna druhé. V r. 1990 jsem ze světové konference poslala po zahraniční zpravodajce Lucemburska milé Maudy listek.

Znovu jsme obnovily dopisování a v osobním dopise se ocitla věta: „Nedělej si starosti, kvůli do WAGGGS vám zaplatíme. Vždyť náš vévoda byl vašim králem!“

Světová konference v Evianu 1946, zleva: dr. M. Drbalová, V. Litochlebová, dr. Maudy Klein – Foto archiv autorky

Tento slib nezůstal jen v osobním dopise. Pokladní světového výboru WAGGGS již oficiálně tento závazek lucemburských skautek potvrdila.

Na závěr ještě jednu maličkost. Protože jsem jela na světovou konferenci s archivními fotografiemi, zeptala se mne jedna z mladých delegátek, když jsme se vracely ze střediska světupurských skautek: „A co jste dělaly tak mladé na světové konferenci?“ Když jsem odpovídala: „Co bychom dělaly? Kritizovaly jsme staré dámy,“ doslova nadskočila na sedadle autobusu: „Ale tak to bylo stejně jako teď!“

Po dvojím přerušení činnosti bylo zapotřebí, aby se ty „staré dámy“ u nás ujal práce. Ale do sněmu jistě najdeme nástupkyně, které budou schopny obhájit postavení skautek ve společnosti.

Vlasta Macková

Etika táboření a pobytu v přírodě

Volný čas a kvalita jeho využití v přírodním prostředí jsou při výchově mládeže v současnosti velmi důležité kategorie. Moderní trendy ekologie i snahy o zkvalitňování životního prostředí nejsou však rukou v ruce se vžitými tradicemi, což tak mnohdy staví člověka do obsolentní role „bojovníka s přírodou“, či dokonce jejího „dobývatele a podmanitele“.

Na druhé straně se jenom málokdo účinně zamýšlí nad problémem etiky pobytu v přírodě, jejíž základní pravidla s touto problematikou determinace souvisejí a jejichž neujasněnost a nedokončenost je zřejmá ze srovnání několika dostupných pramenů. Je pozoruhodné, jak hluboko je v nás, generaci vychované za zvuků hesel jako „člověk, pán přírody, boj za vyšší úroveň, vítězství nad horami (nad hmotou), pokolení oceánů,

svázání žilů, slunce a živly zapřažené do služeb člověka“, ale i „pes, přítel člověka“, pomáhající člověku plašit a lovit v přírodě všechno ostatní kromě nás, jak hluboko je v nás zakořeněn antropocentrický názor, který nás učí přírodu využívat a staví nás filozoficky, ale i skutečně mimo přírodu. Tento názor, skrytý za falešná hesla o tom, jak donutíme přírodu sloužit lidem, vede až k současnému stavu, který není dalek

(v řadě aspektů) počátku vážných „ekologických“ problémů, ne-li katastrof. Člověk si zatím dostatečně neuvědomil, že pro přežití v přírodě, stejně jako v jakémkoliv systému, je mimořádně důležité cítit a vědět, že nestojíme mimo (systém) přírodu jako vládci, ale jsme její nedílitelnou součástí. Pak je už jenom krůček k pochopení, že s přírodou musíme tvořit spolupracovat a ne s ní bojovat. Toto uvědomění nás pak musí zavést k analýze našeho vztahu k „používání“ přírody, kterou poškodíme stejně sobeckým zneužíváním, jako uplatňováním „šovinisticky“ prosazovaných extrémních ochrannářských, ale i survivalistických (Harvey-Evans) požadavků. Jako vždy je pravda někde uprostřed kraj-

4. Pomáhej přírodě nejen dodržováním pravidel její ochrany. Netrhej! Nelámej! Neruš! Žádné stopy!

5. Zásad strom, vyčisti studánku, hledej způsob, jak přírodě prospět.

6. Při svých toulkách buď příkladem ostatním návštěvníkům.

7. Využívej značených turistických cest a pomáhej je udržovat.

8. Chraň přírodu pro ty, co přijdou po tobě.

9. I ty jsi spoluzodpovědným za osud a budoucnost přírody.

10. Staň se organizovaným turistou, obdivovatelem krás a ochráncem přírody. Poněkud chudší je jediný materiál, který vydali sami ochránci přírody v příručce

2. Seznam se s předpisy a vyjednej akci, je-li třeba, dopředu s příslušnými institucemi.
3. Při průchodu divokou přírodou dbej v otáče výstroje zejména na kvalitní obuv, neďalej zkratky cest, pro zastávky vyber místo s tuhým (či již použitým) podkladem, aby natropil přírodě co nejméně škod.
4. Pro táboření (přespaní, nikde není mluveno o táboření rekreačním na několik nocí) si vyber místo se zdrojem vody, neďalej stružky pro vodu, ani kolem stanů. Netáboř na loukách, pro tábořiště si nekluč prostor v podrostu. Táboř však min. 30 – 100 m od zdroje vody, na použitím místě spíš než na novém. Stan umísti tak, aby se hodil do okolí i esteticky. Nos s sebou stanové tyče i kolíky. Na tábořišti nic nezapomeň. Žádné stopy.

5. Odpady zásadně odnes s sebou zpět do civilizace. „Cos přines, to odnes!“ Zakopávání a spalování se zvolna přezívá pro svou nedokonalost. Nos s sebou polyetylenové pytle, abys mohl odnést nejen odpady svoje, ale i ty, které najdeš. Pamatuj, že zvěř odpady vyhrabuje a tak umožňuje šíření event. nákaz. Odnes s sebou i použité toaletní papír a menstruační vložky. (Spálit je lze těžko, za suchých či mrazivých podmínek přezívají velmi dlouho a vyhrabány zvěří jsou problematické z estetického i zdravotního hlediska.)

6. Na záchodě používej důsledně polní lopatku (nebo zahradnickou či podobnou). Udělej si jámu min. 15 cm hlubokou, min. 30 m od vody, cesty či tábořiště. Do vyhloubené jámy zaházej zeminou i toaletní papír (je-li to vhodné, vzhledem k podmínkám), jinak ho odnes! Na sněhu dávej dvojnásob pozor na znečištění vody, toaletní papír odnes vždy.

7. Při mytí používej co nejméně mýdla a detergentů, mýdlo, detergenty a zubní pasty (pokud možno tzv. biodegradabilní) používej 30 m od vody. Nos s sebou umyvadlo.

8. Při mytí nádobí používej horkou vodu a minimum detergentů, opět min. 30 m od vody. Detergenty působí přírodě škod.

9. Udělej vše, abys omezil znečištění vody. Vodu na pití převařuj, nebo používej jodové preparáty.

10. Čím menší oheň, tím lépe, nejlépe použij vaňiče. Buď jist, že je popel uhašen. Použdej stopy. Zkus večery bez ohně, jsou plny poezie nového druhu. Nekácej ani soušky, patří ke krajině a ty nemáš právo ji měnit. Oheň ani zapálený vaňič neopouštěj. Zabraň šíření ohně!

11. Nekuř, nebo omez kouření na naprosto bezpečná místa; cigaretové nedopalky a použité sirky odnes.

12. Přizpůsob barvu svého vybavení a výstroje harmonii s okolím. Pro signalizaci použij šátek, pišťalku či zrcadlo.

13. Omez působení na ostatní. Splyn' s prostředím, preferuj malé skupiny, buď potichu, nebo s sebou do přírody domácí zvířata.

14. Organizuj se, buď myslící táborník, spolupracuj s ochrannářskou legislativou i organizací, oznamuj ihned závady, problémy a poškození na práva místa.

Americká pravidla pro nás chvillemi znějí extrémně, musíme si však uvědomit, že turistika v USA má k dispozici oblasti, kde to skutečně jinak nejde.

Foto Libor Hofman

nosti lidského konání a navíc sama o sobě může být různá, v závislosti na situaci. Člověk, to, co vytvořil a používá, to vše dohromady je spolu s přírodou systémem, který se všichni musíme učit více chápat, abychom v budoucnu dělali stále méně chyb.

Zatím se mi podařilo získat jen velmi málo informací o vznikající oblasti lidského vztahu k přírodě z pohledu angažovaného turistu. Tato oblast má v angličtině hezký termín „backcountry ethics“ znamenající etika pobytu ve volné přírodě, anebo „minimum impact camping“ čili táboření s minimálním dopadem na přírodu. Oba tyto termíny jsou návodné a vysvětlující.

Je mi příjemné, že naši turisté se v této oblasti angažují a řadí se tak do přední linie lidí, kteří mají rádi přírodu a něco pro ni dělají.

Tak čeští turisté ústy své komise ochrany přírody VST ČSTV (cit. Zpravodaj VST 5/1987, M. Ludvík, red.) otiskli Desatero turistů v přírodě:

1. Uvědom si, že příroda je naším společným majetkem, který potřebujeme ke své existenci.

2. Uč se znát přírodu, lépe porozumíš jejím problémům.

3. Buď ohleduplný a nesnaž se přírodu dobývat. (Akce lépe 1000 x 10 než 1 x 10 000).

Práce s mládeží v ČSOP (L. Křížová, red.) ČSOP Praha 1989: Morální zásady pobytu v lese:

- oheň opatřit proti šíření, dobře likvidovat
- nenechávat v lese odpady
- nevstupovat do kultur, které mohou být poškozeny
- nezkracovat chůzi po spádnicí cesty
- nelámat větve a netrhat květiny
- nerušit klid
- řídit se pokyny Lesní strážce
- neplašit a nehonit zvěř a nehubit drobné živočichy
- neníčit houby, které nesbíráme.

Z dostupných materiálů jsem zjistil, že Američané mají v rámci ochrany přírody vedené z turistických pozic dobrou tradici, vedenou mj. i elitním Sierra klubem. Chtěl bych pro srovnání s našimi pocity uvést a komentovat pravidla sestavená z materiálů americké firmy REI (Recreational Equipment, Inc.) ze Seattlu, WA, respektive její tzv. REI Environmental Committee (výbor pro životní prostředí) a materiálů lesní správy „polesí“ Tonto National Forest Service z Arizony.

1. Dobře se připrav, znej trasu, měj dobře rozvržené jídlo, pití, výstroj a výstroj, znej orientaci, zásady první pomoci a tyto zásady.

IVAN JANČEK, 70-ročný

Náčelník Slovenského skautingu RNDr. Ivan Janček, CSc. sa v plnom zdraví dožíva vzácneho životného jubilea.

Zalistujme v skautskej kronike a z jeho životopisu uvedme aspoň to najpodstatnejšie.

Narodil sa 14. júna 1921 v Žiline. Jeho otec bol štátny úradník, matka učiteľka, neskoršie riaditeľka školy. Mal dvoch súrodencov. Sestra zomrela po maturite ako 18-ročná, brat bol primárom úrazového oddelenia v Žiline a zomrel ako 48-ročný.

Brat Ivan Janček zmaturoval v Žiline a šiel študovať na vysokú školu do Brna. Po roku 1939 sa vrátil do Bratislavy, kde nna Komenského univerzite študoval prírodné vedy a súčasne filozofiu a psychológiu na filozofickej fakulte. Pre svoje demokratické zmýšľanie mal na fakulte veľké ťažkosti, ale na príhovor prof. Valentína, u ktorého bol asistentom, v roku 1944 doštudoval. Bol promovaný na doktora prírodných vied a v tom istom roku absolvoval aj filozofickú fakultu.

Potom pracoval na univerzite, neskôr ako stredoškolský profesor na dievčenskom gymnáziu, od r. 1948 sa stal riaditeľom pobočky Štátneho zdravotníckeho ústavu. Zároveň si dopĺňal svoje vzdelanie na lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. V roku 1968 tam získal za svoje vedecké práce z odboru hygieny výživy a fyziológie titul kandidáta vied.

Bol vedecky činný, externe učil na univerzite v Bratislave a na lekárskej fakulte Palackého univerzity v Olomouci. Za svoje zásluhy bol vyznamenaný plaketami k 50. výročiu vzniku ČSFR, radom o zásluhy a ministrom zdravotníctva. Je nositeľom Zlatej medaily prof. Muchu. Po roku 1969 musel odísť z verejného a vedeckého života za svoje politické postoje v r. 1968 a vzhľadom na funkciu náčelníka slovenského skautingu.

Svoju skautskú dráhu začal ako sedemročný vo vĺčiacej smečke, potom ako skaut v I. oddieli katolíckych skautov v Žiline. V roku 1935 sa stáva radcom tohto oddielu, o rok neskoršie oddielovým radcom. Zložil druhotriednu skúšku, prvotriedku, tri orlie perá, získal 18 odboriek.

O rok neskoršie je už zástupcom oddielového vodcu a po absolvovaní LŠ, od r. 1938, kedy maturuje, stáva sa vedúcim I. oddielu katolíckych skautov v Žiline, ktorý ilegálne viedol po celú dobu vojny. Niektorí členovia tohto oddielu pracovali i v oficiálnych oddieloch Hlinkovej mládeže, a tak kryli činnosť tohto oddielu.

Po vojne v r. 1945 pomáhal pri zakladaní dievčenských skautských oddielov v Žiline a v tom istom roku so svojim bratom Mikulášom zakladali i I. žilinskú lesnú školu, v ktorej sa stal inštruktorom. Táto škola tvorila základ Slovenskej ústrednej lesnej školy a brat Janček sa stal jej vodcom. V r. 1945–48 vydal prvé slovenské skautské príručky: Svetové bratstvo, Orientácia v prírode a Rozhovory s radcom. V rokoch 1945–48 viedol oblastné lesné školy, na ďalších 6 prednášal ako inštruktor. V roku 1946 vykonával v náčelníctve Slovenského junáka funkciu skupinára pre skautov a skúšky skautskej zdatnosti. Až do zákazu skautského hnutia v roku 1949 stále pracoval a viedol ako vodca I. oddielu skautov v Žiline. V roku 1968 bol jedným z prvých, čo sa hlásili do práce v prípravnom výbore Čsl. Junáka. Už v tomto roku organizoval Slovenskú ústrednú lesnú školu na Kysuciach. Vždy bol veľkým zástancom vzájomnosti Českého a Slovenského Junáka.

Na III. junáckom sneme v Bratislave koncom roku 1968 sa stal náčelníkom Slovenského Junáka a v Čsl. Junáku náčelníkom pre chlapčenský kmeň. V roku 1968 bol členom redakcie časopisu Skauting, stal sa vodcom Skautskej ústrednej lesnej školy.

Bol medzi prvými činovníkmi Junáka, ktorý sa na jeseň 1989 objavil v skautskej informačnej kancelárii na Spálenej ul. v Prahe, pri prvých signáloch, že sa obnovuje skautské hnutie v Československu.

Vtedy vykonával funkciu náčelníka Československého Junáka, ktorú prevzal ešte v hlbokéj ilegalite po smrti brata Plajnera. Česki, moravskí a slovenski skauti sa schádzali v dobách neslobody pravidelne v Beskydoch na Morave, aby udržiavali skautské bratstvo našich bratských národov a aby

Foto archiv

udržiavali pri živote skautské ideály, o ktorých verili, že príde doba a v našej vlasti se skauting obnoví.

Jeho skautská cesta od vĺčafa, cez radového skauta, až po náčelníka je obdivuhodná a svedčí o láske a vernosti skautskému hnutiu. Zúčastnil sa a viedol viac ako 30 táborov, lesných škôl a kurzov. Napísal mnoho príručiek; do dnešných dní je ich vyše 20, väčšinou vo forme „Zápisky Slovenskej ústrednej lesnej školy“. Obdržal mnohé skautské vyznamenania: Rytierske stužky, Tri prúty bratstva a najvyššie československé skautské vyznamenania k 50. výročiu založenia Slovenského skautingu, rad Strieborného vlka a v roku 1991 i najvyššie vyznamenanie Českého Junáka, Rád čestné lilie v trojlístku v zlate.

Mamička nášho náčelníka bola prvou Slovenkou, vyznamenanou najvyšším čsl. skautským vyznamenaním, Strieborným trojlístkom a brat Mikuláš najvyšším slovenským skautským vyznamenaním im memoriám, Zlatou junáckou hviezdou. To vysvetľuje i skautskú životnú cestu, po ktorej kráča náčelník Slovenského skautingu, náš drahý a neúnavný Mařal.

Oleg Ďurčanský

ZAKLÁDAME ODDÍLY STARŠÍCH SKAUTEK

Tak se jmenoval článke sestry ing. Anny Machové, mistonáčelní, která se výchovou starších skauetek zabývala již v sedmdesátých letech. Ráda bych jí alespoň takto poděkovala za skutečně sesterské rady při stanovení základní koncepce programu pro starší skautky, a tak na její práci dnes symbolicky navázala.

Divejte se na tento článek čistě jako na „pracovní materiál“, první po dlouhých letech. Pro stručnost uvádím jen základní nastínění různých otázek a používám některé neoficiální či netradiční názvy a výrazy.

Ve světě existuje rovering již řadu desetiletí a stal se přirozenou součástí skautského výchovného systému. Ovšem u nás v důsledku trojho nuceného přerušení činnosti patří právě ro-

vering jak po stránce metodické, tak po stránce programové mezi nejméně propracované. Vždy, kdy naši chlapci a děvčata dospěli do roverského věku (cca 15 let), někdo skauting zakázal. To však neznamená, že nemáme jakékoli současné zkušenosti s výchovou mládeže po patnáctém roce – viz např. Gymnazion, Lipnická prázdninová škola, Brontosaurus či programy některých oddílů TOM. Nyní jde o to, abychom těchto praktických zkušeností využili společně s poznatky zahraničních skautských organizací k vytvoření českého roveringu, a tak konečně zaplnili tuto mezeru a vytvořili i z našeho skautského hnutí hnutí přitažlivé pro každého člena od dětství až do dospělosti a odpovídající potřebám člověka na konci 20. století.

Základy chlapeckého roveringu máme, ale s českým divčím rangeringem (?) stojíme téměř na začátku. Je to mimo jiné způsobeno i tím, že se děvčata daleko dříve a častěji věnují výchově dětí v oddílech než stejné staří chlapci. Divčím rangeringem je přesto třeba se zabývat, protože zdaleka ne všechna děvčata jsou „vůdcovskými typy“ a ne každá chce vést nebo ne hned od patnácti let. Lze také předpokládat, že během několika let dospějí dnešní světlušky (cca 11 tis.), které v době fungujícím oddílu skautek splní oba stupně zdatnosti a získají řadu zkušeností při skládání odborek. Beze změny činnosti by totiž mohlo hrozit, že pro ně přestane být program v dětském oddílu přitažlivý, a proto odejdou – za jinými zájmy nebo za svými vrstevníky. Nejsou ojedinělé ani případy, kdy se po několikaleté přestávce některá tato děvčata vrací do skautských oddílů jako vůdkyně. Obou důvodů odchodu je škoda; jedním z možných řešení je právě divčí rangering. Musíme však vycházet ze současné situace v divčím kmeni; panuje totiž velký nedostatek mladých a kvalitních vůdkyň. Výchově budoucích skautských vůdkyň proto pochopitelně musíme věnovat velkou pozornost, ale přitom nesmíme krátkozrace ztratit zájem dnešních děvčat od 15 let výše. Jestliže totiž velice citlivým přístupem a vysoce kvalitním programem tuto generaci nezažmeme natolik, aby přes určitou módnost skautingu trvale zůstala v oddílech, nastane v divčím kmeni za krátkou dobu těžko řešitelná krize. Dnešní mládež obecně sice dříve dospívá fyzicky, ale současně je psychicky a fyzicky méně odolná. Citově a sociálně pak dospívá výrazně později. Záporné na ni působí mravní devastace společnosti, nezdravé životní prostředí, přetechinizovanost světa, silně se oslabila role rodinné výchovy a ztratil se všeobecný respekt k jakýmkoli autoritám. Zesílená je také uniformita a konzumní způsob života, pasivní přístup k zábavě a trávení volného času. S tím se pojí zhoršený zdravotní stav, přehlcenost často protichůdnými informacemi atd., čemuž musí mládež čelit, aniž je na to připravena. Je proto třeba, aby se mladý člověk naučil čelit všemu, co mu okolní svět může přichystat. Jedná se tedy o jakési „umění přežít“, a to nejen v původním smyslu slova, ale především ve vyhrocených „infarktových“ životních situacích, jako je rozpad rodiny, nemoc, úraz, smrt nejbližšího, ztráta zaměstnání atd.

V adolescenci (velice zhruba věk 15 až 20 let), kdy lze velmi citlivě působit na cit a rozum mladého člověka, jsou jednou z možností, jak mu pomoci na cestě do dospělosti a jak ho připravit, aby se stal morálně spolehlivým člověkem, právě skautské ideály, hodnoty a mravní zásady.

Při sestavování programu pro starší skautky proto klademe důraz především na ideovou náplň skautingu. Děvčatům je potřeba prakticky ukazovat a dokazovat, jak aplikovat skauting v běžném životě, kde často převládají opačná pravidla úspěšnosti. Také je nutné jim dokázat, že skauting není staromódní a naivní, ale že jeho podstatou jsou takové morální zásady, které platily a stále platí naprosto všobecně. Také je potřeba dívkám vysvětlit, v čem je chybný, ale současně velice rozšířený názor veřejnosti na skauting – že lze skautský zákon, slib, heslo a příkaz naplňovat výhradně jen v prostředí skautských oddílů a že skautské ideály jsou dnes pro naprostou většinu lidí natolik nedostupné, a proto již předem marné. Děvčata by měla pochopit, že o skautské hodnoty stojí za to usilovat, protože jejich šířením lze napomoci společnosti z její morální krize a jejich dodržováním naplnit nejen roverské heslo „sloužím“, ale i činovnícké „odpovědnost, povinnost, kázeň“. Je však nanejdůležitější nutně program pro starší skautky sestavovat tak rozmanitě, aby se v něm uplatnila každá osobnost v celé šíři své individuality, resp. aby se povahově záporné tendence potlačovaly ve prospěch těch kladných.

Rangering by se měl rozvíjet v duchu svého hesla „Služba“ ve třech vzájemně vyvážených rovinách:

– služba společnosti (ekologie, charitativní a humanitární akce atd.)

– služba hnutí (spolupráce s OS, pomoc vlastnímu skautskému oddílu, roji atd.)

– služba sobě (celková „připravenost“, specializace atd.).

V tomto smyslu akce starších skautek připravuje: oddílová vůdkyně, vůdkyně družiny rangers, příp. její členka. Podniky se pak uskutečňují buď společně s oddílem skautek, samostatně, nebo společně s chlapeckým kmenem. Vlastní program pak lze rovněž rozdělit do tří skupin, a to na tradiční skautské disciplíny či woodcraft, dále na sport, kulturu a putování a konečně na přípravu k „vůdcování“, činnost v OS, na úlohu v rodině a společnosti. Tuto trojí dimenzi rangeringu je dále vhodné kombinovat jako: skautskou činnost (olympiáda rangers) – obdoba Svojsi-

Foto – ža –

kova závodu, specializace – odborky atd.), akce (sportovní, kulturní a monotematické) a expedice (cesty za poznáním – turistika, ekologie, národopis atd.). Z toho všeho tedy přirozeně vyplývají společné podniky děvčat a chlapců, plně odpovídající vývoji obou pohlaví v tomto období. Budeme-li dívkám bránit ve styku s chlapci, budou právě proto za tímto účelem z oddílů odcházet. Je důležité, aby se při různých akcích obě skupiny postupně poznávaly, naučily se spolupracovat, aby se dokázaly respektovat, tolerovat se, rozumět si... Jen takto lze naučit děvčata i chlapce, jak se k sobě chovat, jaké povahové rysy a vlastnosti jsou těmi pravými. Má-li skauting vychovávat mládež skutečně připravenou, musí ji to umožnit i v tomto směru. V opačném případě způsobíme mládeži při volbě životního partnera nemalé problémy a mnohdy zcela zbytečné. Pro rangering a rovering je charakteristická výzrálost (viz červené doplňky kroje roverů). Putovní tábory, brigády, vikendové akce, zájezdy do zahraničí atd. si mládež tedy připravuje více méně už samostatně, a tak stojíme zcela proaiccky před otázkou bezpečnosti. Proto by měly jako příprava sloužit společné akce jednak jedno či vícedenní během roku, jednak jakýsi „roverský kurs“ o prázdninách.

Vyplývá z toho pochopitelně velká odpovědnost vůdkyně starších skautek a vysoké odborné a osobní nároky na její osobnost. Rangeringu (divčímu roveringu) by se proto měla věnovat vůdkyně speciálně připravená (LS pro vůdkyně roverů), resp. taková, která má k této věkové kategorii vztah a kterou děvčata plně přijímají. Rozhodně by se neměla spoléhat jen na své znalosti, ale měla by se radit nebo přizvat na určitou akci skutečného odborníka (ekolog, historik, sexuolog, kosmetička, oděvní návrhářka, tělocvikařka atd.). Povrchnost a neznalost s nepřipraveností totiž odsoudí sebestačtivější program k neúspěchu. Ze strany vůdkyně to znamená především velkou napaditost, fantazii, odpovědnost za zdraví a všestranný rozvoj děvčat, toleranci, umět a chtít odpouštět, stále držet s děvčaty krok nejen fyzicky, ale i psychicky, znát jejich potřeby, skutečné problémy, zájmy, vkus, idoly, názory atd. Vůdkyně by se měla snažit být pro děvčata reálným vzorem v dnešním světě. Starší skautky je třeba vést demokraticky, umožnit jim, aby se dostaly i do jiné společnosti (tomu přizpůsobit četnost akcí), a tak mohly posoudit, kde se cítí lépe. Jestliže některá dívka ohlásí odchod z oddílu, osvědčilo se nám dát jí jakýsi „oddechový čas“ před konečným rozhodnutím a upozornit ji, že má stále u oddílu „otevřená vrátka“. Ze všech těchto důvodů je naprosto logická a nutná pravidelná spolupráce vůdkyně s rodiči děvčat – seznamovat je s plánovanými akcemi, upozorňovat je na sklony, reakce či chování jejich dcer.

Iva Macková
(dokončení přístě)

ODDÍLOVÁ PRAXE

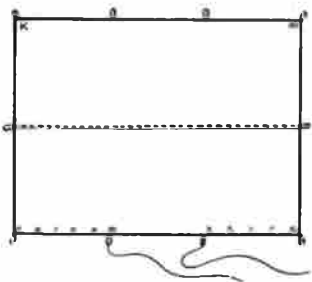
Nejlevnější, nejlehčí, nejuniverzálnější, nejskladnější

PŘÍSTŘEŠEK

Někdo možná řekne také nejprimitivnější, dávno překonaný, ale to je jeho chyba. Nám se dokonale osvědčil ve všech podmínkách snad jen s výjimkou vysokých bezlesých hor. A taky na poušti a v Antarktidě by se asi moc nehodil.

Tvoří jej dva pruhy látky široké 90 až 100 cm sešité k sobě podélně stanovým švem. Látka musí být zcela nepromokavá (i na dotek) – nejlepší je pogumovaný silon (tzv. šustákovina). Na délce nešetřete –

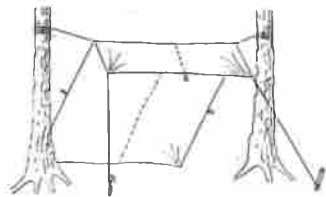
hřeбен. Šňůry nechávejte zvlášť, přivazujete je k poutkům až těsně

ke své výšce přidejte 40 až 50 cm. Poutka našijte podle náčrtu na zaobroubené okraje. Prostřední dvě poutka na jedné delší straně našijte

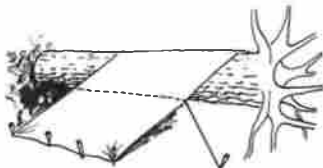
symetricky a tak daleko od sebe, aby se dotýkala navzájem asi 10 cm pod bradou, přehodíte-li tuto část přes hlavu jako šátek. Jedinou další součástí přístřešku jsou lanka, nejlépe hustě pletené šňůry z umě-

lých vláken silné 3 až 4 mm – osm šedesáticentimetrových na delší strany a dvě tři až čtyřmetrové na

před stavbou přístřešku. Aby se vám při balení nešmodrchaly, položte všechny krátké na sebe a udělejte na nich na všech najednou nepříliš utažený uzel, dlouhé šňůry naněkolikrát přeložte a zauzlujte stejně.

Nejjednodušší stavba je klasické áčko. Dlouhé šňůry umožňují využít v lese i vzdálenější stromy. Kratší lanka přivazujeme k poutkům i ke

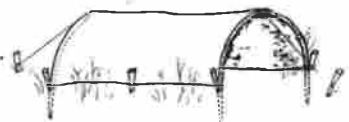

kolikům lodní smyčkou nebo lodkovým úvazkem. Jejich délka umožňuje stavbu vysokého, při zemi otevřeného přístřešku za stálého počasí, nebo naopak přitáhnout okraje plachty těsně k zemi za větru a hustého deště.

Při stavbě přístřešku u padlého kmene nebo u skály přivážete dlouhé šňůry do rohů. Boky můžete vyplnit chvojím, rákosem nebo, spojíte-li se dohromady, dalším přístřeškem. Způsobu použití plachtičky je mnoho. Dva a více přístřešků lze spojit do jednoho většího. Nezapomeňte však, že při neprodyšnosti látky musí mít přístřešek vždycky dokonalé větrání. A to nejlepší nakonec. Plachtičku lze využít i jako plášť do deště. Na vyznačená místa našijte patenty (X a O označují vždy dva protikusy) nebo suchý zip. Na místa označená OO našijte malé dvou až třicenti-

metrové kroužky a na místo označené K karabinku.

A jak se obléká? Střed podélné strany přehodte přes hlavu jako šátek a dvěma šňůrami (mohou být u přístřešku napevno) uvažte tuto část plachty kolem krku dozadu a zase dopředu – kapuci lze při přeháňkách snadno sundávat a opět nasazovat. Celou plachtu přehodte dozadu přes záda i batoh, pelerinku vpředu sepněte. Nejvzdálenější dva rohy, které by se za

chůze táhly po zemi, spojte pomocí karabinky a kroužku a přicvakněte na kroužek vpředu pod pelerinkou. Tím vzniknou také jakési široké rukávce umožňující pohodlný pohyb rukou.

V malé modifikaci lze spodní polovinu podkasat a uvázat kolem pasu jako jakousi obtáčecí sukni. Obě modely si můžete snadno vyzkoušet předem s velkým prostěradlem a zavíracími špendlíky.

Text i obrázky – rak –

SKAUTING – POSLÁNÍ PRO CELÝ ŽIVOT

V předcházející části příspěvku jsem pro nutnost rozdělit celý článek přeskočil kapitolu

2. Poznávání a sebevzdělávání

vytvářející jeden z předpokladů moudrosti. Vychází z individuální touhy a potřeby člověka poznávat, dozvídat se, vědět. Jde jednak o prohlubování vědomostí a znalostí v různých oborech, v nichž spočívá praktická činnost (program) klubu OS (ekologie, kultura, výchova aj.), jednak o rozšiřování svého vědění i mimo tyto obory.

Okruhy sebevzdělávání v klubech OS by měly zahrnovat:

- historii („historia magistra vitae“), její úseky v kontextu vývoje civilizací, myšlenkových proudů, umění atd.
- archeologii
- duchovní a myšlenkové proudy současnosti doma i ve světě
- kulturu a umění (úloha umění v životě člověka); nejen pasivně, ale i aktivně: literatura (i vlastní tvorba), hudba, zpěv, (návštěva koncertů, ale i vlastní provozování), divadlo (dtto), film, výt. umění (i vlastní tvorba), architektura, užité umění
- estetiku – nejen teoreticky, ale i prakticky (bydlení, úprava a výzdoba bytu; chata, chalupa; šití, pletení atp.; kůtství; foto), estetika krajiny a životního prostředí
- filozofii, její disciplíny (etika, logika, metafyzika, noetika...); filozof. školy, směry, hnutí, osobnosti, jejich význam pro rozvoj lidstva, pro současnost, pro nás; čerpání a výběr myšlenek pro současnost a pro nás
- pedagogiku, sociální pedagogiku, výchovu v rodině atp., skauting a jiné výchovné systémy
- sociologii, vztahy generací atd.
- psychologii
- ekonomii
- přírodní vědy, ekologii (viz samostat. kapitola v min. čísle)
- moderní poznatky věd (fyzika, chemie, biochemie, biologie, astronomie atd.), jejich vliv na vývoj civilizace a pohled na svět
- organizaci práce, řízení, manažering

Formy práce:

- přednášky, referáty – vlastních členů i přizvaných „externistů“ jako samostatné podniky nebo jeden z bodů programu
- schůzky, výlety, exkurze tematicky zaměřené
- vzájemné návštěvy, weekendové podniky a návštěvy
- besedy na předem připravená témata
- referáty s besedou o přečtených knihách, článcích
- půjčování knih, gramodesek, vzájemná informace – „burzy“ námětů a doporučení o knihách, kult. událostech, zážitcích
- návštěvy kulturních podniků; besedy o nich

4. Turistika a táboření

jsou spíše formami než naplnění skautingu, uvádím je však samostatně, protože mohou být jedním z nosných prvků činnosti klubů OS. Měly by přispívat cílevědomě k rozvoji fyzických aktivit a být naplněny podněty z oblasti ekologie a poznávání přírody, kultury (historie, památky), sociální činnosti a dalších.

Formy a organizace činnosti (viz též kap. o ekologii):

- vycházky, výlety, výpravy s předem připraveným a promyšleným programem
- weekendové pobyty nebo táboření, příp. s rodinnými příslušnými, s přizvaným hostem (s připraveným programem, besedou, přednáškou, tábor. ohněm)

Smysl a náplň činnosti III. kmene – kmene dospělých (Dokončení)

- výpravy na kolech, lyžích, bruslích, na vodě
- letní tábory s připraveným programem, příp. s rod. přísluš.
- táborová činnost (stavby, dovednosti, hry – výběr!)
- ekologie a příroda
- rozvoj fyzických sil
- sebevýchova
- veřejně prospěšná činnost
- kulturní náplň

5. „Hobby“ a zájmová činnost

v klubech OS může přispět k pestrosti a přitažlivosti programu, neměla by se však stát jedinou nebo stěžejní činností.

Náměty a formy:

- společné zájmové okruhy: sběratelství, kůtství, motorismus, modelářství atd.
- sepisování kroniky klubu, jeho historie, shromažďování fotodokumentace atd.
- cestování (domácí i zahraniční), besedy a promítání z cest
- oslavy narozenin, výročí
- mikulášská, vánoční, silvestrovská beseda
- gardenparty

6. Sociální, veřejně prospěšná

činnost je vyvrcholením skautské ideje „dobrého skutku“ a naplněním poslání „služby bližnímu“. V prvé řadě by měla být uskutečňována mezi členy klubu, mezi skauty v místě a okolí, dále pak i v okruhu mimoskautském.

Formy činnosti:

- návštěvy, pomoc v nemoci (návštěva, beseda, nákup, pomoc k lékaři, otop atd.), pravidelnost, rozvrh služeb
- kontakty s domovy dětí (besídka, představení, výlety a zájezdy se skautským programem a prvky) apod.
- kontakty s domovy důchodců, soc. ústavy (kult. akce, pomoc při příležitosti, akcích atp.)
- spolupráce a pomoc při mimořádných akcích: sběr šatstva, péče o uprchlíky atd.
- spolupráce při nepolitických akcích a událostech (volby, návštěvy význam. osob atd.)
- systematický styk a spolupráce s místními orgány
- ekologické aktivity (péče o život. prostředí, úklid, sběr surovin – viz podrobně kap. 3 o ekologii)
- propagace vlastní činnosti (vhodnou nevtiravou formou) a získávání spolupracovníků (jednotlivců, organizací), společné akce (např. v oblasti sociální, kulturní, ekologické, vzdělávací atd.)

7. Podpora skautského hnutí

je naplňováním skautského hesla „Sloužím“. Služba je však službou pouze tehdy, je-li nabízena a vykonávána se skromností, bez nároků na poctu, díky a „metály“, bez ambicí na funkce, nevtiravě a se stálou sebekritičností. Zásadními kritérii musí být:

- pomáhat pouze tam, kde si pomoc skutečně přeji
- nesuplovat práci vůdců a práci dětí, i když někdy není (a ani nemůže být) zcela dokonalá, a nesnižovat její cenu
- nerušit vlastními akcemi nebo projekty samostatnou a soustavnou činnost oddílů.

a) Výchova vůdců a pomoc při výchovné činnosti

podle potřeb a požadavků příslušných výchovných složek (náčelnictev, rad, odborů atp.) na všech stupních organizace:

- činnost ve výchovných (studijně výchovných) odborech náčelnictev
- činnost v odborech lesních škol (organizační činnost, instruktorská činnost atd.)
- spolupráce při vůdcovských kurzech a zkouškách (lektori, instruktoři, organizátoři atd.) a přípravě čekatelů (dtto)
- pomoc při rádcovských kurzech
- instruktorství ve zvláštních disciplínách, odborech
- instruktáže, kursy, přednášky, popularizační akce podle potřeb středisek, okresů (metodika výchovy, metodika her, historie skautingu, příprava tábora, ekologie, znalost přírody, chráněné oblasti a jejich zvláštnosti atd.)
- autorská a publikační aktivita: zpracovávání příruček, metodických pomůcek, beletrie, doplnkové literatury, příspěvky do skautských i jiných časopisů

b) Praktická pomoc

- vyhledávání tras pro putovní výpravy, pro putovní tábory
- vyhledávání tábořišť ve zvoleném nebo vybraném rájnu
- obježování míst pro výpravy oddílů, weekendové pobyty (chaty apod.) i se spec. možnostmi pro různé skautské programy a disciplíny (lvaření, zálesácké dovednosti, mapování, signalizace atp.) a hry
- vyhledávání kluboven, pomoc při větších adaptacích a odborných řemeslných pracích
- pomoc v hospodářské činnosti střediska, získávání kluboven, získávání finančních i materiálních zdrojů
- skautské podnikání (veř. tábořiště, kempy, ubytovny, chaty, výroba a prodej drobných doplňků, ozdob, suvenýrů, krojových součástí, výstrojových a tábor. potřeb, služba pro fotomateriál, modeláře, vydávání drobné grafiky, pomůcek, dětských hry, sešitků s kvízy a náměty pro volnou chvíli, zpěvníčků atd.)
- spolupráce při přípravě a organizování větších podniků, her, závodů a soutěží, příležitostných a slavnostních akcí

c) Zájmová činnost

- zpracování a dokumentace místní skautské historie
- dokumentace současného skautského života; zveřejňování, výstavy
- skauting v zahraničí, zveřejňování a propagace
- styk se zahraničním skautingem, vzájemné návštěvy, dopisování
- foto, film, video – dokumentace činnosti oddílů, střediska; promítání – s besedou, přednáškou, zpěvem
- propagace skautingu v místě

V činnosti III. kmene se jedná o zcela novou práci, o nové okruhy problémů o hledání dosud nevyšlapaných stezek. Proto pokládám tento nástin pouze za počátek snahy formulovat, co chceme dělat a jak to chceme dělat. Obracím se zároveň na všechny, kdo jsou schopni a ochotni, aby přispěli svými názory, poznatky a zkušenostmi. Dotkli jsme se zde pouze naplně a losem práce; k tomu bychom chtěli přidat také metodiku. I tam očekáváme Vaši spolupráci.

Vladimír Kopriva – Vlk

OSOBNOST VEDOUcíHO

(stručný souhrn)

Záměrem tohoto souhrnu je jasně poukázat na ty předpoklady, které jsou nezbytné k tomu, aby člověk mohl náročnou úlohu vedoucího dnešních dětí či mládeže nést s nadějí, že neztroškotá on, ani ti, kterým chce jako vedoucí sloužit.

Podmínka 1. – nejdůležitější

Vedoucí musí svoji úlohu přijmout a nést jako poslání.

To znamená, že si je vědom trojho:

- do pozice vedoucího se neprosadí svévolně; není vedoucí proto, že by si to sám vymyslel, ale proto, že byl někým (Někým), kdo má nárok podstatně o jeho životě rozhodovat, k tomuto úkolu pozván

- pokud člověk tuto výzvu přijal, je nadále odpovědný tomuto (Tomu), kdo se na něj s tímto posláním obrátil

- je-li člověk věrný svému poslání, má plné právo zcela spoléhat na toho (Toho), který ho poslal;

může (musí) naprosto důvěřovat v jeho plnou podporu.

Vedoucí, který nepřijme svou úlohu jako poslání, nemá šanci v dnešní náročné situaci obstát. Především proto, že mu chybí nevyhnutelný předpoklad pro splnění.

Podmínka 2. – nejzjevnější

Vedoucí musí být ochoten i schopen nést autoritu.

Autorita je vztah mezi tím, kdo slouží jako opora, a tím, kdo se v důvěře o tuto oporu opírá. Pouze ten, kdo přijímá oporu dárce (Dárce) poslání, může připustit a unést, aby se o něj opírali jiní.

Autorita je podoba lásky mezi dvěma nerovnocennými partnery. Modelem pro ni je otcovství. Z jedné strany je nesena pevnou rozhodností, ze druhé trpělivou laskavostí. Pravá autorita je dynamickým spojením těchto dvou – na první pohled – neslučitelných postojů. Záraz jejich syntézy je právě umožněn posláním. Bez zdroje, ze kterých může čerpat každé pravé poslání, zůstane pouze tyranie, nebo pouze slabostská rozbrodlost. Vedoucí, který odmítá nést autoritu, zjevně pro svoji úlohu nedozrál (pokud kdy dozraje). Vedoucí, který si nárokuje autoritu, aniž by se sám někomu odpovídal a o někoho se

Vigilie

opíral (či si toho není vědom), skončí jako diktátor, který skutečnou autoritu zcela zastírá.

Praktický „testík“:

- a) mají k tobě mladší a slabší důvěru?
- b) dovedeš se rozhodnout a na svém rozhodnutí trvat?
- c) dovedeš odpouštět?
- d) umíš být věrný i tehdy, když jsi byl zrazen?

Podmínka 3. – charakterová

Zásadní význam má pravdivost.

Ve slovech i jednání. Odvaha k pravdě je nutnou podmínkou jakékoliv „práce“ s dětmi a mládeží. Bez této odvahy vše skončí těžkým debaklem: blamáží autority.

Podmínka 4. – povahová

Svou radost a štěstí čerpá vedoucí téměř výlučně z radosti a štěstí ostatních. Je silně zaměřený na bratrské společenství. „Cizí“ je mu bližší než „vlastní“. Pro ostatní je ochoten zcela se „roztrhat“. Žije bez zadních vrátek.

Poznámka (důležitá):

Díky tomuto svému povahovému uzpůsobení bývá „hvězdou“ všech otevřených, bratrských společenství, zatímco v „normálním“ (tj. do sebe uzavřeném) manželství rychle uvadá, zadušen v pasti vylučnosti, kterou od něho partner samozřejmě očekává – a pro níž vzhledem ke svému založení není dobře disponován. Právě toto má na mysli sv. Pavel v 1 Kor 7.

Podmínka 5. – pracovní styl

Především musí skutečně nějaký určitý styl mít: styl v jednání s dětmi, v jednání s rodiči, s ostatními vedoucími; styl ve výběru a způsobu provádění programu; styl výchovného působení. Nelze jednoznačně nějaký styl doporučit a jiný zavrhout. Platí ovšem, že se nutně musí opírat o „silné stránky“ osobnosti vedoucího. Proto si jich musí být dobře vědom.

Určité rysy musí ovšem zahrnovat každý styl:

- důstojnost
- spolehlivost
- vnitřní jednotu

Vnitřní jednotu se dotýká celé osobnosti vedoucího: jeho vzhledu, gest, výběru slov i tónu řeči, oblékání, charakteristických kulturních hodnot, sportovního zaměření, vztahu k vědě a poznání, způsobu snášení bolesti a úzkosti, projevů radosti a náklonnosti atd.

Je nezbytné, aby v některé oblasti byl vedoucí „jedničkou“. U chlapců je takovou nejvýznamnější oblastí sport a manuální zručnost, u děvčát kulturní (zpěv, kreslení, dramatický projev) a domácí práce. Velmi záleží na spojení s „parfákem“, který pokrývá ve vedení oblasti, kde vedoucí přilíží „nezáři“. Vedoucí nemusí být nadprůměrně inteligentní, ale měl by mít dostatečný všeobecný přehled. Velmi se hodí pohotovost a fantazie. Ušetří spoustu energie a dodává navíc dětem pocitu lehkosti. Bez ní je naopak vedení velmi tvrdou dřinou.

Závěr:

Zdaleka ne každý člověk může být vedoucí. Vhodných lidí je málo. I mezi dětmi, které prošly dobrým oddílem, se pro vedení hodí maximálně 2 až 3.

To ovšem neznamená, že leckterí nemohou mezi 15. a 19. rokem s vedením dětí pomáhat. Nejsou ovšem vedoucími ve zde uvažovaném smyslu.

Skuteční vedoucí jsou dospělí lidé, kteří zaručují návaznost života oddílu. Jsou to ti, kteří zůstávají právě tehdy, když ostatní odcházejí. Z hlediska dnes převládajícího mínění jsou téměř blázny, kteří se vzdali své vlastní soukromé kariéry ve prospěch „kariéry cizích dětí“.

Kdo máš uši k slyšení – slyš!

Jiří – Edy – Zajíc

Mohou vůdci a vůdkyně vlčet a světlušek nosit žlutý šátek jako jim svěřené děti? (Akela, Brno)

odpovědná

K této otázce pravi krojový předpis Českého Junáka, že činovníci a činovnice, ale i dospělí členové mohou nosit buď šedý lesoškolácký šátek nebo hnědý šátek stejné čokoládově hnědé barvy jako skauti, skautky, starší skautky a roveři.

V cipu šedého šátku lze po absolvování lesní školy nosit symbol lesních škol. V cipu hnědého šátku se může nosit symbol střediska.

Chápeme touhu našich bratrů a sester, kteří pracují v rojích, smečkách a oddílech, po odlišení od ostatních členů a činovníků i činovnic ČJ, a proto krojová skupina organizační rady předloží náčelnictvům dívčího a chlapeckého kmene návrh na barevné odlišení těchto činovníků a činovnic. Rozhodnutí náčelnictev bude zveřejněno v Junák hláši.

Vzhledem k tomu, že tento příspěvek je psán v květnu, jistě jste si již zprávu o tomto rozhodnutí v JH přečetli.

Rozhodnutí náčelnictev bude rovněž zapracováno do krojového předpisu, který je připraven do tisku jak barevně, tak i textově.

Za organizační radu Mirek Brych (21. 5. 1991)

Kresba Milada Trčková

SKAUTSKÉ PRAMENY

V květnovém čísle Skautingu jsme se obrátili na všechny rádce, rádčyně, rovery a starší skautky, vůdce, vůdkyně, oldskauty a příznivce našeho hnutí s nálehavou výzvou, aby se stali členy Čtenářského kruhu Skautingu a pomohli tím uskutečnit projekt, jaký nemá obdobu za celých osmdesát let, co trvá české skautské hnutí. Tento projekt je zaměřen na vydání 25 – 30 knížek, které by měly tvořit základní skautskou knihovnu, pokladnici nejceněnějších zkušeností světového i našeho skautingu. Skautské prameny postupně pokryjí všechny oblasti, od vedení družiny, oddílu, smečky vlčat, roje světlušek, přes činnost roverského kmene, až po moderní táboření, poznávání přírody a ekologii. Nezapomínáme ani na živý odkaz „klasiků“ skautingu – R. Baden-Powella, E. Th. Setona, A. B. Svojsíka. Zajímá vás, s jakým ohlasem se naše výzva setkala? Očekávali jsme, že toto výjimečné dílo podpoří aspoň pět tisíc skautů a skautek svým členstvím v Čtenářském kruhu Skautingu a základním stokorunovým vkladem umozní, abychom okamžitě dali do tisku první svazky Skautských pramenů. V tom jsme se zklamali. Mnozí bratři a sestry sice slovně projevíli našemu vydavatelskému programu podporu, ale když měli k jeho realizaci sami přispět stokorunou, neozvali se. Nechtěli jsme přitom po nich žádný dar, měli jen předem zaplatit první tři až čtyři svazky. Než odevzdáme tiskárně první rukopis, musíme mít připraveno čtvrt miliónu, zaplatit zálohu ve výši 60 % a ihned po dokončení tisku uhradit fakturu v plné výši. Nemůžeme čekat, až se knížka rozprodá a vynaložené peníze vrátí. Bez základního kapitálu se do tak náročného podniku pustit nemůžeme. Zatímco skupina obětavých starších skautů věnovala přípravým pracím stovky hodin z volného času, většina dospělých členů našeho hnutí nepřispěla k realizaci výjimečného projektu ničím – ani nehnutím prstem. A přece se našly světlé výjimky. Několik set bratrů a sester z celé republiky nás svou přihláškou podpořilo. A několik desítek z nich se obětavě zapojilo do propagační kampaně. Bylo to právě jejich nadšení, které nás primělo, abychom od svého záměru neustoupili. Nejdřív jsme si řekli – skautské hnutí zřejmě žádné nové, dobré knížky nepotřebuje, aspoň tomu nasvědčuje nejzájem o Skautské prameny. Proč máme ztrácet tolik drahocenného času? Ale pak přišlo několik přátelských dopisů, v nichž nám zcela neznámí bratři

a sestry nabízeli svou pomoc. A ty nám pomohly překonat kritické chvíle.

Na projektu se tedy dál intenzivně pracuje. V tiskárně jsou již první tři svazky. A je možné, že první z nich se vám dostane do ruky dříve než tohle číslo Skautingu.

Věříme, že ti, kteří zatím zůstali stranou, nám podají pomocnou ruku dnes nebo zítra. Pozdě, ale přece! Stačí, když udělají dvě věci. Pošlou 100 Kčs na účet č. 1422943-468 u České státní spořitelny v Liberci – Felberova 9, PSČ 460 98. A kromě toho korespondenční listek se svou úplnou a přesnou adresou (jméno, příjmení, ulice, číslo domu, PSČ a obec) na adresu nakladatelství Skauting, Kosmonautů 359, 460 05 Liberec. Na tento listek napište i datum svého narození a uveďte, kolik výtisků od každého svazku Skautských pramenů si objednáte. Za každou řadu je třeba poslat stokorunu – ještě v tomto roce ji dostanete zpátky v prvních třech až čtyřech svazcích Skautských pramenů, podle toho, kolik zájemců se najde.

Skautské prameny se mají stát nevyčerpatelným zdrojem zkušeností, nápadů a podnětů k činnosti oddílů, družin, smeček, rojů i kmenů. Proto zveme ke spolupráci všechny, kteří mohou a chtějí přispět ke zdaru společného díla. A to může každý i sebelepší nápadem!

Dnes se na všechny skauty a skautky obracím s konkrétním návrhem. Připravujeme svazek o táboření, který by měl vycházet z dnešních podmínek. Některé kapitoly bychom chtěli obohatit zkušenostmi nejen zahraničních skautských organizací, ale především našich oddílů. Do části věnované táborové architektuře hledáme pěkné, zajímavé stavby – brány, věže, můstky, jídelny, kuchyně, sklípky, patrové i jinak neobvyklé podsady. Do kapitoly o táborovém zařízení chceme zařadit obrázky a popisy zvláště pěkných sedátek a lavic k ohništi, stolků, vývěsní desky, zajímaví nás neobvykle řešené táborové kruhy, plánky táborů i se stavbami, zasazené do konkrétní krajiny. Uvítáme proto fotografie, kresby i prosté náčrtky, doprovázené stručným slovním popisem. Nezapomínejte ani na technické detaily (spojování trámů a kulatiny pomocí čepů nebo provazových vazeb). Pošlete nám i vy aspoň jeden zajímavý snímek nebo náčrt, abychom měli z čeho

výbírat. Nejlepší věci zařadíme do připravované knihy, další otiskneme ve Skautingu. Všude uvedeme autora příspěvku i oddíl, který stavbu nebo věc vytvořil. Stačí amatérské, nedokonalé fotografie, stejně je musíme nechat překreslit, tiskařská technika nám neumožňuje kvalitně reprodukovat snímky.

Ve Skautských pramenech by mělo být to nejlepší, co u nás v posledních letech vzniklo. Publikace těchto zkušeností bude mít značný vliv na další vývoj skautského hnutí, měla by přispět ke zvýšení úrovně našich táborů. Všechny příspěvky a nápady pošlete na adresu hlavního redaktora Skautských pramenů: Miloš Zapletal, Franklinova 729, 460 05 Liberec. Nežadíme však od něho odpověď, už tak vedeme rozsáhlou korespondenci, která nás nesmírně zatěžuje a ubírá nám čas, který potřebujeme k přípravě dalších svazků. Všechno, co nám pošlete, i věci nepublikované, odevzdáme nakonec ústřednímu skautskému archivu.

Na každý příspěvek, fotografii i kresbu napíšete dozadu svoje jméno, číslo oddílu a město nebo obec. Usnadníte nám tím práci.

Do stejného svazku Skautských pramenů hledáme i nové nápady ze skautské a tábornické praxe. Od drobných technických zlepšováček při stavbě ohnišť, přes zajímavé doplňky zařízení podsady, kuchyně, jídelny, až po nové typy stanů, přístřešků, spacích pytlů, pláštěnek atd. I u nich uveďte plné jméno autora. Jen vás prosíme, abyste ve svých zprávách sami rozlišili, zda jde o váš originální nápad, nebo jste tu věc někde viděli, případně o ni četli v zahraniční příručce. Skaut je pravdomluvný, pamatujte na to i tentokrát. Kdo by se chlubil cizím peřím a vydával za svůj nápad dílo někoho jiného, přestoupil by první bod zákona. Byl by to od něho vlastně podvod.

A jak je to s autorským honorářem? I tuto otázku si musíme ujasnit předem, aby nedošlo k nedorozumění. Většinu práce spojené s vydáváním Skautských pramenů děláme zadarmo, mnozí autoři se vzdali i svých honorářů ve prospěch tiskového fondu, přestože mají na text výhradní právo. Bylo by velmi obtížné stanovit správný poměr odměny mezi původcem nápadu, tím, kdo text napíše a případně i redaktorem, který provede závazné stylistické úpravy. Proto jsme se dohodli, že se všichni společně odměny vzdáme – knížka pak bude levnější a cenově dostupnější.

Miloš Zapletal

SLOVO DO PRÁVNÍKŮ

Zdravotně postižení si právem stěžovali a stěžují na některé formy sociální diskriminace, na zaošťování specifických služeb apod. Proto je třeba zdokonalovat naši zodpovědnost vůči zdravotně postiženým. Společnost musí v prvé řadě změnit svůj poměr k invalidům, brát vážně jejich snahy o seberealizaci, o způsob trávení volného času apod.

Zdravotně postižení mají dle Vídeňských dohod stejná práva jako zdraví lidé. Tuto dohodu podepsala i naše vláda.

V některých státech (např. v USA) byl obecně akceptován pojem „sociální diskriminace invalidů“ a právníky zakotvena její nepřipustnost.

A právě my se dopouštíme diskriminace, když neumožňujeme nějak zdravotně postiženým dětem styk s jejich vrstevníky, tzv. zdravými. Hendikepované děti vyloučíme do speciálních škol, speciálních táborů, kursů apod., kde se tyto děti stýkají jen a jen se sobě rovnými, to jest zase s hendikepovanými. A jaký je výsledek? V praxi víc než zřejmý: 40 let dokázalo, že z myšlení lidí vymizela snaha pomoci, dobrá vůle přijmout je mezi sebe, chybí i vědomosti, co všechno lze po těchto dětech čítit.

Bohužel, dnes se dítě do zdravého prostředí těžko zařazuje, protože máme přece „speciální školství“. Dítě, které přijde domů z těchto zařízení (škola, družina, kroužky na škole), nestihne své vrstevníky ani pozdravit, natož si s nimi pohrát, protože je uvidí v nejlepším případě pozdě odpoledne. A když chtějí rodiče zařadit dítě do normální školy, je s tím plno potíží. A kdo se začne bránit jako první? Škola, že na to není vybavena vědomostmi ani osobností kantora. V této situaci může pomoci i skauting. Zapojíme-li nějak postižené dítě do hry v „normálním oddíle“, snáze překonává překážky, protože vidí, že to jde a že ti druzí mají snahu mu pomoci. A jaké jsou cíle skautingu? Vychovat z dítěte harmonickou osobnost, která si bude v životě vědět rady, která bude mít určité znalosti a bude pro život vybavena prakticky, protože vše bude mít procvičené a zažité. A navíc se děti, nějak zdravotně postižené, ale vychovávané společně s ostatními, umějí sociálně chovat správněji než děti vychovávané skleničkou.

Ve skautském heslu máme „Buď připraven“. A přesně totéž je výsledek správné skautské výchovy u dětí – zdravých i hendikepovaných.

„Všechno jde, jenže jinak“, to je heslo manželů Vachulových, kteří pracují již 10 let s nevidomými dětmi a absolují s nimi třeba i horolezectví. „Všechno v životě, i v životě zrakově postiženého jde, ale jinak. I na zrakově postiženém dítěti je možno požadovat spoustu věcí, které chce po jeho zdravých vrstevnících, ale nesmím ho nutit

dělat je stejným způsobem. Společně s ním musím hledat způsob, který je pro něj nejpřirozenější.“ A to je i můj způsob práce se slabozrakými dětmi. Máme svůj oddíl, zápasíme se spoustou problémů – finančních, v oblasti mezilidských vztahů, v oblasti materií. Vše jde jak po másle, pokud nic po nikom nechceme. Má to jednu výhodu, děti začínají tak, jak mají začít – z ničeho, na vše si budou muset vydělat (ač dosud nevím jakým způsobem, protože mají některá zdravotní omezení). Pro mne jako pro vůdkyni to má i tu výhodu, že si váží všeho, čeho dosáhneme, a že si budou vážit „svého“ majetku.

Přesto si ale myslím, že určitá dotace je nutná, alespoň ve formě placení nájmu za klubovnu (ač opět žádnou nemáme a nevíme, zda ji vůbec kdy budeme mít) nebo některou jinou formou. Bohužel, zrakově postižené děti, pokud nejsou zcela slepé, mají tu nevýhodu, že jejich postižení není na nich „vidět“, a proto mají mnohem více problémů v sociální sféře, v jednání s lidmi apod. Takže věta, „to neumíš ani pozdravit“, je pro ně zcela běžná, protože děti třeba toho dotyčného nepoznají a zdravít všechny cizí lidi není dítě povinné. Ve skautingu přijde jedno dítě na 2–3000 Kčs na rok, počítám-li, že má i boty laděné ke kroji. Dítěte zakoupit kroj do JUNU v dnešní době – na světlušku a více vás přijde na tisíc korun. A to kroj pouze na rok. Vystroj a vyzbroj? Situaci známe všichni. Kde na to mají vztit rodiče hendikepovaných dětí, když matka je s dítětem doma, aby se o ně mohla starat? A když je těch dětí v rodině víc? Opět tohle vše nelze řešit bez dotací. Finanční situace je jednou z mnoha bariér, které hendikepovaným dětem vytváříme, protože např.: na jakýchkoliv závodech se posuzuje jednotnost kroje jako jedno z kritérií. Nemůžeme o tom, že ne všichni vedoucí a rozhodčí mají cit pro situaci. (Příklady bych mohla uvést.)

A přesto je mi čím dál jasnější, že činnost ve skautském oddíle umožňuje postiženým dětem dělat stále širší okruh činnosti s mnoha kladnými výsledky patrnými ihned, ale i v pozdějším životě. Slyšíme spoustu slov a slibů, ale právě proto je nesmírně důležité dát hendikepovaným dětem šanci, dát jim možnost prožít volný čas mezi zdravými vrstevníky. Prožít normální život se všemi jeho stránkami, protože se z těchto dětí mohou stát budoucí vůdci skautských oddílů. A ti vůdci budou mít nejen potřebné vzdělání, ale i své vlastní zkušenosti.

Padl návrh, že bychom se mohli jmenovat Skauti naděje. Jeden hoch v mém oddíle k tomu napsal: „Název jako skauti naděje nepřipouštím. Naději na život má každý stejnou. Hendikepovaný za to nemůže, že se s vadou narodil. Ale SKAUTI ODVAHY (to byl další z návrhů), to je název. A aby těch vymyslel nebylo ještě dost, je tu také „prima“ návrh na znak těch skautů naděje či odvahy. Dáme jim do znaku berličku či křížek či jiný heraldický nesmysl, aby bylo vidět, že jsou to chudinkové. Je na místě použít nějaké nenápadné znamení pro pořadatele her apod. Dá rozum, že se nemůže po vozíkáři chtít, aby běžel, nebo nevidomý úroveň souhvězdí. To jsou však již jen MALÍČ-KOSTL, které by se praxi zavedly a ustálily.“ Tenhle „hlas lidu“ zakončil svůj dopis krásnou větou: „Ale to se časem spraví, tím spíše ve skautingu. Jeho hlavním posláním je vychovat KOHOLIV, kdo o to bude stát...“

Já sama zakončím další citací, která také nepotřebuje komentáře: „Magické slovo integrace ve Švédsku jednoznačně znamená zrovňování a zplnohodnocení hendikepovaného občana.“ (Zora, 1991, článek Nevidomí jako rovnocenní partneři)

Hana Ronová, 142. oddíl Vlci, Praha

1. NĚKOLIK POZNÁMEK K DEBATĚ O KOEDUKACI

S blížícím se sněmem se připravuji i programy jednotlivých sněmovných komisí. Řádný sněm má rozhodnout o organizaci hnutí a výchovné náplni pro příští období. „Kolik hlav, tolik názorů“, říkali už staří Římané. A tak na všech úrovních se diskutuje o modernizaci výchovy, hledají se způsoby, jak přesvědčit děti i mládež, že se skautskou košík na sebe berou závazky vyjádřené slibem a zákonem skautským. Přesvědčit děti a mládež, že demokracie neznamená anarchii, že chceme-li žít v míru, musíme všichni dodržovat zákony, není jednoduché.

Někdy se zdá, že všechno jde proti naší snaze získat děti pro soustavnou práci v naší organizaci, která si klade jako cíl vychovávat budoucí občany ochotné pracovat i pro své bližní, ne jenom pro svoje konto. Na děti se hrne „poučení“ z televize

a z obrázkových časopisů, které nejsou určeny pro tvorbu charakteru. Nezaměstnanost, návyk na drogy a vzrůstající zločinnost se staví stříšdly budoucích let. Už v r. 1937 napsal Lord Baden-Powell glosu Svět šli o zlobném vlivu hollywoodských filmů, o výchově ke stádovitosti, o ovlivňování lidí pomocí bombastických akcí. Co by asi napsal dnes?

Jednou ze zásadních otázek již po několikáté je, zda skautské oddíly mají být koedukované či na dále oddělené.

Zasvěcené studie nás dávno poučily o vývoji chlapců a dívek, upozornily na odlišná stadia v dospívání dívek a chlapců, na vrozené i okolím vštěpované vlastnosti jednotlivých pohlaví.

Nejsem školený pedagog, jsem jen skautka. Proto mohu mluvit pouze o praxi a o zkušenostech svých i o zkušenostech svých spolupracovníků doma i za hranicemi. Přiznám se, že mne překvapuje suverénnost těch, kteří nemají ani příslušné vzdělání, ani zkušenosti s výchovou, a dovolí si zasvěceně o tomto velice složitém tématu hovořit.

Dávno je tomu, kdy se E. Krásnohorská obracela na představitelce naší kultury, aby ji pomohli prosadit povolení maturity pro dívky. Dávno je překonáno oddělování dívek a chlapců ve školách, dávno jsou časy, kdy ženská otázka stála v popředí zájmu. Dnešní ženy mají však špatně chapanou „rovnoprávnost“. Mohou vystudovat, mít povolání (velmi často hůř zaplacené než muži) a přitom se mohou starat o domácnost a o výchovu dětí.

Otázky názory diskuse...

A tady asi začíná naše diskuse. Abychom se dostali na úroveň vyspělých států, o níž se neustále hovoří, je nezbytné třeba, aby se muž podělil se svou zaměstnanou ženou o práci v domácnosti a o péči o děti, jak tomu na západě skutečně je. Byly by koedukované oddíly přínosem k nápravě vztahu mužů a žen a k vytváření podmínek pro výchovu k partnerství?

Jsou naše střediskové a okresní rady vzorem rovnoprávného postavení činovníků a činovnic? Mohu klidně konstatovat, že to poslední není pravda. Není to jen vina bratrů, ale hlavně sester přetížených povinnostmi a netoužících po „vyseďování na schůzkách“.

Drive, než odpovíte na tyto i následující otázky, zeptejte se soukromě sami sebe:

1. Jáci jsme? Mladí, staří, vzrůstem velcí, malí, úspěšní, neúspěšní v lásce či v povolání.
2. Jaké máme zkušenosti s výchovou dětí? Jak dlouho vedeme oddíl? Jak se nám daří výchova vlastních dětí?
3. Jakou dohodu o řízení a práci pro rodinu máme doma?

4. Hledáme-li ve skautingu, co nám odepřel soukromý život, chceme tím sloužit, nebo kompenzovat své komplexy?

Při rozhodování o položených otázkách nezapomeňte vzít v úvahu tyto skutečnosti:

- věkové vývojové odlišnosti dívek a chlapců
- odlišné zájmy chlapců a dívek v různém věku
- koedukované mateřské, základní a střední školy
- nutnost vychovávat dívky „k zodpovědnému vůdcovství“

Tepře tehdy, až si ujasníte, o čem vlastně rozhodujeme, odpovězte. Pokusila jsem se seřadit hlavní otázky:

1. Žádné koedukované oddíly
2. Koedukace v malých obcích při nepatrném počtu členů
3. Společné plánované akce obecní nebo s vybranou tematikou
4. Oddíly povinně koedukované
5. Koedukace jen v některé věkové kategorii, např. v plánované předškolní výchově dětí, světlušky-vlčata, roveři-starší skautky, skauti-skautky
6. Vytváření specializovaných oddělených oddílů skautek a skautů a jejich spolupráce na vytyč-

ném úkolu (např. budování skautského domova, ekologické problémy ap.)

7. Společné budování táborů postavených paralelně

8. Vymezení společných a specifických výchovných úkolů.

NDK má k dispozici podrobnou studii WAGGGS k otázkám koedukace. V ní je zhodnocena situace v organizacích celého světa. Seznámíme vás však s výsledky až na závěr naší diskuse, abychom vaše stanoviska a odpovědi na jednotlivé otázky předmět neovlivňovali.

Vlasta Macková

Kresba Michal Filip

2. Co se může stát, když jsou děvčata s chlapci pohromadě

Odpověď je vizitkou každého z nás. Jde o to, zda jsme jim otevřeli tento svět jako vstup do čehosi krásného, naplňujícího, plného tajemství, očekávání, ale především vzájemného obdarování, vzájemné úcty. Pak jsme jim nastínilí cestu k objevení jednoho z nehlubších citů, k pravému naplnění života a plné zodpovědnosti za tento úsek života. Anebo jsme jim tento svět přiblížili jen jako svět plný zákazů lákající vyzkoušet zapovězené a to často tím nejvulgárnějším způsobem.

Děti již od nejútlejšího věku žijí s vědomím dvou různých pohlaví, měly by vědět o vývojové křivce vztahu, o jeho prohlubních i gradacích. Neuzavírejte se před existencí této skutečnosti, nejižeme jako dva různé druhy.

Kam vede cesta vzájemné izolace, nekomunikace děvčat a chlapců. Především je nepřírozená. Byla koncipována v době jiné vývojové etapy lidské společnosti, kdy žena ve většině zemí neměla volební právo, byla vyloučena z veřejného života, její role byla zúžena na roditelku a pečovatelku. Bezesporu tato role zůstává jako její nejvládnější a nejdůležitější, ale život společnosti je dnes jiný. Odstraňujeme vzájemné barikády, koncipujeme humanitní myšlenky, kde je nemyslitelné, aby jednomu či druhému byla základní práva odírána. Role muže i ženy se vyvíjí, prochází i bolestnými, zraňujícími, náročnými etapami, ale vždyť celý náš život je hledáním těch nejpříjemnějších odpovědí na všechny otázky, které nám život klade.

Co pro kvalitní vztah můžeme udělat my. Jistě mnoho, ale též mnoho pokazit. Především se vyhněme úplné izolaci. Ideální jsou smíšená střediska, kdy pro určitou vývojovou etapu doporučujeme program i tábor oddělený, ale v blízkosti. Tím zaručíme každému nezbytnou intimitu a současně možnost spolupráce a seznamování. Ideální je, když oddíly vedou manželé. Pak je vše přirozené a pravidla pro společný život jsou jasná. Mluvmě o rozdílech ve vývoji děvčat a chlapců, mluvmě o pohlavním dozrávání, o kultuře styku děvčat a chlapců. Nebraňme citovým vazbám, učme je svým vlastním příkladem, že množství veřejných projevů neodpovídá skutečné hloubce citu, že se měří vzájemnou důvěrou, ohleduplností, zodpovědností a věrností. Tato poučení jsou nemyslitelná bez možnosti prožít přátelské vazby družin a oddílů, prožít společný večer při ohni, společnou plavbu, společný výstup do hor. Tady si

zvykáme respektovat jeden druhého v nejrůznějších situacích a vy-pomáhat si. Jsou však chvíle, kdy nám silné prožitky přinesou akce oddělené. Hledáme ty nejvhodnější možné koexistence, tu správnou míru, abychom pnutí, které je přirozené mezi dvěma pohlavími, neumlčovali, nepotlačovali, aby se nám dařilo tuto pradávno energii zušlechťovat, zbavovat vulgárnosti a tím ji dostat do vpravdě lidských dimenzí. Manželství uzavřená v rámci střediska bývají trvalá a krásná a většinou jejich rodiny pokračují ve společném životě.

Nemáme ještě dostatečné zkušenosti s koedukací přímo v oddílech a družinách. Mohou tam pravděpodobně vzniknout téměř sourozenecké vztahy, ale bohužel také atmosféra plná koketerie, nepřírozeného a vyzývavého chování. Je třeba všechny zkušenosti dobře zvážit a nedělat ukvapené závěry.

Nejde nám o to, abychom si vzájemně dokazovali, že děvčata i chlapci umějí stejně dobře vařit, šít, prát, kácet stromy, stoupat do hor – jde o to, abychom se našli jako jedinci upřímně hledající toho nejlepšího ke společné cestě, abychom se v úctě doplňovali a rozvíjeli své společné úsilí – umění dobrého života.

Jana Pfeifferová

3. Děvčata a chlapci – aneb o koedukaci

Pro náš skauting je tradiční oddělení výchovy dívek a chlapců v samostatných jednotkách. Tento výchovný styl odpovídal době svého vzniku v prvních desetiletích 20. století. Vývoj i styl života rodin na prahu 21. století však klade výchově nové úkoly, které nemůžeme pomíjet. Jaké faktory dnes ovlivňují úvahy o koedukaci?

- Ve školách se koedukace plně prosadila a kdysi běžné rozdělení na školy chlapecké a dívčí zmizelo
- Došlo k značnému oslabení mužského prvku ve výchově; školství je feminizováno a ztratilo se i kdysi typicky mužské postavy jako školník, sokolník, hlídač v parku, domovník apod.
- Prakticky všechny ženy jsou zaměstnány a v mnoha rodinách funkce ekonomická převládá nad funkcí výchovnou
- Stabilita rodiny je narušena; v Praze se prakticky každé druhé manželství rozvádí a i celostátní bilance je hrozná
- Psychiatrie se stále častěji setkává s muži, kteří nedokáží plnit mužské role, ztrácejí autoritu, pozici v rodině, mnohdy i v zaměstnání, a pro děti nejsou výchovným vzorem

– Sexuální morálka se uvolnila (hrozivá čísla interrupcí, nechtěná těhotenství a mladá manželství, zakládaná pod tímto tlakem, rané sexuální zkušenosti s prvky promiskuity)

Mohli bychom pokračovat ještě dále, ale snad již tento výčet ukazuje na potřebu jisté změny ve výchově, a to minimálně dvojím směrem: a) usilovat o vytváření mužské a ženské identity již v dětském věku (přitom se zdá, že je to dnes důležitější pro chlapce), b) vytvářet rozumné vztahy mezi chlapci a dívkami jako jeden z předpokladů předmanželské výchovy.

Co z toho vyplývá pro jednotlivé stupně skautské výchovy?

a) PŘEDŠKOLNÍ STUPEŇ, který začínáme dnes objevovat. Koedukace je zde samozřejmá, ale žádoucí je, aby ve vedení byl muž i žena. Muž by měl program spíše řídit, žena představovat prvek mateřský (děti uložit, popoukat bolesti, pohladit). Ideální by asi byl manželský pár.

b) SVĚTLUŠKY A VLČATA

I když koedukovaná jednotka je možná, dával bych přednost situaci, kdy u světlušek by byl kromě vůdkyně také muž a u vlčat také žena (snad jako zástupci vůdkyně či vůdce). Již v tomto věku se totiž chlapčecké a dívčí skupiny zcela spontánně oddělují. Chlapci plánují různé výpravy a dobrodružství, staví „bunkr“ a věnují se více soutěživým hrám – vytváří se již normy chlapčeského jednání. Dívky se snaží, aby si nezadaly napodobování chlapců. Jejich skupiny bývají menší, intimnější, proměnlivější a větší hodnotu než zdatnost má jistě jemnost, ladnost pohybu a upřímnost ve vztazích – byť i křehkých. Také témata dívčích her bývají jiná. To mluví spíše pro oddělené programy.

c) VĚK SKAUTSKÝ

Nástup dospívání je dnes u dívek o 1–2 roky dřívější. Bývají vyspělejší po stránce intelektuální, ve škole značně úspěšnější a i sociálně obratnější. Ve věkové homogenních skupinách se obě pohlaví oddělují – dívky vyhledávají spíše starší kamarády, ale ti většinou mladšími ještě pohrdají. Chlapci potřebují program spíše tvrdší, potřebují se „vyřádit“ a věnovat se drsnějším hrám. Dívky

mívají program laděný kulturněji a pro velké polní hry nemívají mnohdy pochopení. V začátcích puberty mívá chování navzájem vyzývavý a upozorňovací charakter. U chlapců se objevují různé přehnané kousky, obhrublosti i zlomyslnosti proti „předmětům“ zájmu, u dívek častá urážlivost, zdánlivá nevšímavost, ale přitom i obratné manipulování méně obratnými chlapci.

Soudím, že v této době by oddíly neměly být koedukované, ale mohla by být společná střediska, občasné společné výlety či kulturní akce, tábory poblíž s možností pomoci po stránce programové, technické, ale dnes bohužel i bezpečnostní.

Vyskytují se časté případy, kdy oddíly vedou manželé či partnerské páry. Přednost vidím v tom, že děti mohou vidět manželský soulad jako jistý vzor – ovšem nelze vyloučit ani manželské rozpory; neměly by nikdy dopadat na oddíl. Partnerské páry mají tendenci věnovat se příliš sobě a i tím program trpí. Budou případy, kdy nebude dostatek vůdkyň či vůdců (jsou např. místa, kde se nám hlásí hodně dívek a málo chlapců a mohdy zaskakují u dívčích oddílů muži jako pomocníci). Objeví se jistě i jiné varianty – v každém případě je však na prvním místě zájem dětí a pak teprve zájem dospělých.

d) VĚK ROVERSKÝ

Kmeny budou asi většinou koedukované, ale pod rozumným vedením. Ani zde nebudou situace všude stejné. Jsou skupiny „pravých mužů“, kteří ve věku 15–17 let chtějí být sami – samostatné kmeny dívek tak časté nebývají.

Soudím, že v dnešní době musíme ve skautské výchově postupně hledat cesty a nechtít jednoznačná řešení. Nevynvili jsme se po desetiletí organicky, a proto také situace v jednotlivých místech ani nemohou být stejné. Je však jisté, že před výchovou k manželství nemůžeme zavírat oči. Je nás potřebnější, než byla před léty. Metody mohou být různé, ale nejdůležitější jsou asi fungující rodiny a zároveň i příklady rodin činných. Znáám mnoho skautských rodin a právě jejich tiché a samozřejmě poselství dobrých vztahů bývá důležitým ukazatelem budoucí cesty pro děti.

Václav Bricháček

Krajina kolem nás

„Voda hučí po lučinách, bory šumí po skalních, ... zemský ráj to na pohled. A to je ta krásná země, země Česká, domov můj.“ Na mnoha místech naší vlasti však voda na lučinách nehučí a bory na skalních již nešumí. – Tato krásná země utrpěla v posledních desetiletích nespočet ran, z nichž se bude jen velmi obtížně a dlouho zotavovat. Některé strašné zásahy do naší přírody už bohužel nenapraví nikdo. Rozhlédneme se jen kolem našich obcí, měst i junáckých táborů! Řeky a potůčky byly často nemilosrdně spoutány a znásilněny hroznými betonovými krunýři, okolní louky zbytečně odvodněny a tak zblaveny množstvím krásných i užitečných rostlin. Voda byla otrávena nadměrnou chemizací a rychle odváděna z naší krajiny, která se pak pozvolna mění v ubohou step. Z polí a luk zmizely remízky i jednotlivé stromy a tím přirozené útluky zvířat a ptáků.

V tomto ponurém, žalostném výčtu pohrom a tragédií zaviněných lidskou hloupostí a zvlášť bychom mohli ještě dlouho a podrobněji pokračovat. Bylo postiženo vše: krajina, půda, voda, ovzduší, rostlinstvo i živočišstvo – včetně lidských tvorů, kteří zpupně chtěli vládnout větru dešti. Tak se stalo, že Česká republika je z ekologického hlediska nejznicnější zemí v Evropě!

Není jisté skauta a skautky, kteří by si – pamětliví skautského zákona – nebyli vědomi těchto smutných následků nescitného totalitního hospodářství. Je proto třeba pomáhat v nápravě špatností a krivd vždy a všude, kde to jen trochu bude možné. Vždyť každý známe příklady tohoto neblahého dědictví z vlastní zkušenosti. – Víme, že naše síly nejsou velké, chybějí materiální prostředky včetně peněz, ale při dobré vůli a spolupráci

Foto – za –

s ochránci přírody, Brontosauri a obecními (okresními) úřady je naděje na úspěch. A o to nám všem jde. Ve velkých městech i na venkově. V prvé řadě je třeba pečovat o údržbu a rozšiřování zeleně, stromů a keřů. Po dohodě a ve spolupráci se zemědělci, obecními úřady, turisty ad. by bylo žádoucí obnovit, tj. znovu vysadit stromy a keře tam, kde kdysi bývaly. Máte-li možnost, podívejte se do starých speciálních map v měřítku 1 : 75 000 a uvidíte, kolik polních cest a pšín bylo ve vašem okolí zlikvidováno ve snaze scelovat pozemky. (V novějších mapách tyto původní cesty nejsou již většinou zakresleny.) A s těmito cestami a někdy i mezemi zmizelo z naší krajiny obrovské množství zeleně. A nejen to! Vitr a dešťové přívaly pak snadno odnášely ornou půdu.

Je vděčným a lákavým úkolem pro skautské družiny a oddíly prozkoumat okolí našeho střediska, popř. tábora. Jde o to zjistit, kudy vedly staré polní cesty, kde bývaly aleje stromů nebo remízky. V tom vám velice pomohou zmíněné starší mapy a také pamětníci, kteří vám jistě neodeprou radu. (Rozhodněme-li se obnovit některou ze zaniklých cest či stezek, musíme nejprve jednat s přísluš-

nými správními úřady podle silničního zákona. – pozn. red.) Dále je třeba si všimnout i toho, co do krajiny nepatří, např. různých divokých skládek odpadků. Tato zjištění je nutné registrovat popř. zakreslit do mapy. Můžete si zhotovit vlastní mapku (např. v měřítku 1 : 5000) nebo si opatřit mapy již vydané kartografickým ústavem popř. vojenskou správou. Tak si zároveň junáci a skautky mohou procvičit práci s mapou, a to patří k základním skautským znalostem. – Vojenské mapy různých měřítek vydané v posledních desetiletích byly však tajné a sířší veřejnosti nepřístupné. Doufáme, že i v tomto směru dojde brzy k změně. Snáze si opatříte tzv. hospodářské mapy nebo mapy okresů (1 : 50 000), i když byly určeny jen pro služební potřebu. Vhodná jsou zvláště měřítko 1 : 10 000 nebo 1 : 25 000. Blíže vás mohou informovat okresní správy geodézie a kartografie.

Váše práce pak bude vhodným příspěvkem pro následné postupné ozdravování přírody. To ovšem sami nezvládnete, ale usnadníte tak činnost místním institucím. Ty pak s vaší pomocí mohou udělat mnoho dobrých skautských skutků.

Krystal

EKOLOGICKÁ VÝCHOVA V JUNÁKU

V loňském roce jsme v průběhu posledních padesáti let obnovili již potřeby činnosti naší organizace. Z hlediska životního prostředí, ve kterém se všichni pohybujeme, ale ve zcela jiných podmínkách, než tomu bylo v roce 1945 a 1968.

Ve druhé polovině dvacátého století došlo k ekologické krizi, která je především krizí lidských postojů ve vztahu k přírodě. Blízký vztah k přírodě je od samého počátku skautského hnutí podstatnou součástí skautské výchovy. Ochrana přírody je zakotvena i ve skautském zákonu: Skaut je ochráncem přírody a cenných výtvarů lid-ských.

Stav přírody u nás i ve světě, tak jak se vyvinul v posledních čtyřiceti letech, nás nutí k usilovné a soustředěné činnosti ve prospěch zlepšení současného kritického stavu. Zodpovědnost za soustavnou a uvědomělou ekologickou výchovu nesou činovníci všech stupňů. Činnost v této oblasti by měla být jednou ze stěžejních náplní vznikající aktivity kmene dospělých.

Kresba – rak –

Jaké jsou cíle výchovy v této oblasti:

Vytváření citlivého a zodpovědného vztahu k přírodě.

Důsledné ekologické chování vždy a všude.

Snaha o pochopení všech dějů v přírodě.

Vnímání přírodních krás.

Poznání, že ochrana přírody je naprostou nezbytností způsobu života člověka ve druhé polovině dvacátého století.

Souzvuk s přírodou a jejími zákonitostmi.

Jak toho lze dosahovat:

Především neustálým prohlubováním svých znalostí o přírodě i stavu životního prostředí. Budeme sledovat knižní novinky s tematikou ochrany přírody, studovat je a získané poznatky uplatňovat v životě a předávat dál v oddílech a střediscích. Budeme sledovat i odborný tisk (časopis Naši příroda, bulletin Nika ad.), navštěvovat přednášky a kursy a získané poznatky opět předávat dál při vedení naší mládeže. Doporučujeme samostatné výpravy do přírody. Při nich je člověk přírodě nejbližší a může ji nejlépe vnímat.

Seznámíme se i se zákony týkajícími se ochrany přírody – především je to zákon č. 61 z r. 1977 o lesích a zákon ČNR z r. 1977 o hospodaření v lesích.

Sami se budeme ekologicky chovat a v tomto směru půjdeme příkladem všem lidem ve svém okolí. Budeme užívat hromadnou dopravu a na nezbytné minimum omezíme provoz vlastních osobních aut. Budeme se snažit omezovat hluk, co nejhospodárněji nakládat s odpadem, omezovat znečišťování a dbát na to, aby životní prostředí neznečišťovali jiní. Proti znečišťovatelským zásahům domluvou, nebo i ve spolupráci s příslušnými orgány státní správy. Spolu se svými středisky, oddíly a kluby oldskautů se zapojíme do péče o veřejnou zeleň, budeme ji rozvíjet, vysazovat stromky, pečovat o květinové záhony. Jedme se podívat k našim nejbližším sousedům do Rakouska a Německa, abychom viděli, jak jsme zaostali. Pěstujeme zeleň i ve svých domovech. Přispívá to k ozdravení i zkrášení životní prostředí. V řadě států Evropy jsou květiny za oknem samozřejmostí, jen u nás ne.

Šetřeme co nejvíce energií všeho druhu

Při výpravách a na táborech dbejme na to, aby se zbytečně nelikvidovala zeleň. V přírodě zásadně neodhazujeme odpady, naopak pomáháme při likvidaci divokých skládek. Pomáháme i při úklidu lesních partií, parků, při čištění vodních toků. Důsledně dodržujeme zákaz vjezdu motorových vozidel a upozorňujeme nejprve ty, později na ty, kteří jej nerespektují.

Chraňme čistotu vody. Sami žádným způsobem naše potoky, řeky ani vodní plochy neznečišťujeme, a braňme v tomto počínání všem lidem v našem okolí.

Bojujme proti vypalování mezí. Tento nešvar se i přes zákaz rok co rok opakuje.

Dbejme, aby nebyly zkracovány cesty v parcích i ve volné přírodě, především v horách. Tam pak dochází erozí k nenahraditelným škodám.

Udržujeme studánky, sami je vytváříme a soustavně o ně pečujeme. (E. T. Seton: „Protože jsem poznal trýzeň žizně, vyhloubil jsem studnu, aby i jiní mohli pít.“)

Všude ve svém okolí rozvíjíme pedagogickou činnost na poli ochrany přírody.

Naše činnost v oddílech v oblasti výchovy k ochraně přírody bude mít jisté významné postavení hned vedle výchovy mravní. Ve svých dětech budeme probouzet lásku k přírodě, jejich znalosti budeme rozvíjet v rozsahu našich stezek a odborných zkoušek. Do programu budeme zařazovat samostatné pozorování činnosti. V přírodě se snažme co nejvíce kreslit – tím naučíme děti dívat se na jednotlivosti i na přírodní celek. Do programu zařazujeme hry a soutěže související s pozorováním přírody a nutící naše členy všimnout si přírody. Mimořádnou pozornost věnujme ohnísti a zabezpečení ohně. (Některí skauti z vyspělých evropských zemí už dnes rozdělávají oheň v zavěšených kovových nádobách, jen aby nepoškodili ani stéblo trávy. – pozn. red.)

Zakládáme oddílové zahrádky a zelené plochy, organizujeme sběr odpadových surovin.

Učme děvčata i chlapce pobytu ve volné přírodě. Naučíme je tiše chodit, pozorovat, vnímat. Jak se do přírody oblékat, jaké jídlo brát s sebou. Organizujeme konkrétní pracovní činnost na pomoc přírodě – po dohodě s lesní správou, správou CHKO nebo jinými majiteli veřejné zeleně. Navazujeme kontakty s orgány státní ochrany přírody i se základními organizacemi Českého svazu ochránců přírody. Na téma ekologické výchovy na našich táborech vyšly články v časopise Naši příroda č. 7, 8, 9 (1990).

Tímto článkem zahajujeme pravidelné uveřejňování statí z ekologie, které najdete v každém čísle Skautingu. Při ústředí Českého Junáka se ustavila pracovní skupina, v níž jsou zastoupeni členové všech tří náčelnictv. Navázány byly kontakty s ministerstvem životního prostředí.

Úkoly, které jsou před námi, jsou opravdu velké. Můžeme mít při jejich naplnění i na poli ekologie v naší společnosti významné místo.

Mirek Pergler – Dany

Spisovatelé skauti

Jaroslav Svojshe (King-Kay)

* 31. 10. 1920 + 21. 2. 1983

Narodil se v Horázdovicích. Po základní škole se vyučil nástrojařem. Za druhé světové války pracoval ve strakonickém Zbrojovce. Po válce byl administrativním pracovníkem ONV. V letech 1956 – 1961 vychovával učně v n. p. Amatí Kraslice. Pak opět pracoval v administrativě na ONV Prachatic. V roce 1962 odešel do invalidního důchodu – od deseti let se léčil na TBC v Tatrách a ve Velichovkách. Roku

1959 se podrobil operaci plic a průdušek. Po těžké nemoci zemřel ve věku 62 let.

V rodných Horažďovicích vedl před tím, než Němci zakázali Junáka, včata. Byl jedním ze skautů, kteří přišli do pohraničních Kraslic již v roce 1945 – v prosinci založil místní středisko. Byl jeho velitelem a zároveň vedl i dočasně 2. oddíl. Byl také redaktorem střediskového časopisu Polnice. Vůdcovskou zkoušku složil v červnu 1946.

28. září 1946 se Kraslice staly sídlem okrsku Kraslice – Nejdek a bratr Svojshe byl jmenován okrskovým velitelem. Velitel západočeské oblasti bratr Karel Kulháněk napsal koncem roku 1946 do Mladé fronty článek, ve kterém velmi pěkně hodnotí činnost okrsku i soutěž „O stříbrnou polnici“, kterou bratr Svojshe vymyslel. V té době se však King-Kayova choroba tak zhoršila, že odešel ze všech funkcí. Když ale viděl, že práce střediska ochabuje (chyběli vůdcové), obnovil činnost 2. oddílu Skála složeného z učňů Amati. Ještě v létě 1948 s ním tábořil na Šumavě, ale hned po prázdninách odešel na doporučení lékařů z Kraslic. V letech 1968 – 1970 působil jako výchovný zpravodaj ORJ Prachatice.

Skautský zpěvník

Vy všichni, kteří neumíte anglicky, teď určitě naštvané odkládáte časopis. „Zase tam nejsou žádné písničky pro nás!“ Ale neukvapte se. Všechny tři dnešní písničky jsou kánony s jednoduchými slovy (výslovnost máte připojenou), jedna z nich má dokonce slova nesmyslná, a to mají děti obzvlášť rády. Můžete je zpívat s kytarou i bez ní, čísla v kroužku označují, kdy nastupuje další skupina. Určitě máte v oddíle aspoň jednoho muzikanta a jednoho angličtináře, kteří vám s výukou pomohou.

GING GANG GOOLY

I: Ging gang gooly gooly gooly gooly watcha
ging gang goo, ging gang goo: I

I: Hey la hey la shala
hey la shala, hey la hoo: I
I: Shaley walley: I 4x
umpa umpa umpa umpa

Výslovnost:

ging gang gúly ... uatša
ging gang gú ...
Hej la hej la šeila
hej la šeila hej la hú
šály uály

GING GANG GOOLY

GING GANG GOOLY

Pozn.: Misto 4. umpa začíná 2. skupina zpívat
Ging gang gooly ... 1. skupina pokračuje
stále umpa. Tak se obě skupiny ve zpěvu
střídají (jedna zpívá umpa, druhá text písně;
pak zase naopak).

KOOKABURA

1. Kookaburra sits in the old gum tree
Merry, merry King of the bush is he
Laugh, Kookaburra, laugh, Kookaburra
Gay your life must be.

2. Kookaburra sits in the old gum tree
Eating all the gumdrops he can see
Stop, Kookaburra, stop, Kookaburra
Leave some there for me.

Výslovnost:

kukabara sits in dziould gam tri
mery mery king of dz buš iz hi
láf kukabara láf kukabara
gej jór lajf mast bi

kukabara sits in dziould gam tri
iting ol dz gamdrops hi ken si
stop kukabara stop kukabara
liv sam dzer for mi

Jeho literární prvotinou bylo osmistránkové scénické pásmo (hra Jaký on byl – i my budeme?) k počtu A. B. Svojsika ve Svojsikově roce 1946. Hra vyšla jako příručka Západočeské oblasti v Kraslicích. Jediným vydaným románem bylo Jezero sedmi světů, velmi zdařilý příběh skautů, kterým náhoda připravila několik těžkých zkoušek. Román vyšel v roce 1969 v nakladatelství Růže (České Budějovice) v edici Statečná srdce, svazek 6, a ilustroval ho Gustav Krum. Další romány – Strážci Zlaté řeky, Jestřábi kaňon a Inkovou stopou, již nevyšly. Strážci Zlaté řeky, klukovský román o partě chlapců, kteří se zapletli do nebezpečné aféry říčních pirátů, měl vyjít v roce 1971 jako 23. svazek edice Statečná srdce. Edice však byla 22. svazkem zastavena. Doufejme, že brzy obohatí naši skautskou beletrii.

V cyklostylovaném zpracování – strojopise (autorské právo vyhraženo) existují další junácké scénky: Ať žije pan Kadeřábek, Papíry nebo život, Čtyři přátelé. V rukopise se zachovaly příběhy Šíra Tadeáš, Čas Brodů, Strážce a povídky Tábor nováčků, Údolí stop. J. Svojshe psal i texty k písním.

Přes svou nemoc byl velmi aktivním členem Okresního aktivu ochránců přírody v Prachaticích. Fotografoval památné stromy, staré mlýny, prameny Vltavy a další památné objekty v okrese.

Byl také aktivním esperantistou, dopisoval si s celým světem a zúčastňoval se srazů. Připravil dokonce knihu v esperantu, k jejímuž vydání však nedošlo.

Jaroslav Svojshe byl výborný skaut, dobrý a pracovitý člověk. Neměl by být zapomenut. Budeme se těšit na jeho romány.

18. 2. 1991 s pomocí sborníků hist. skupiny AS a bratra Chirena sepsal Windy

OH, HOW LOVELY

Oh, how lovely I: is the evening: I
When the bells are I: sweetly ringing: I
I: Ding dong: I 3x

Výslovnost:

ou hau lavly iz dzi ining
uen dze bels ár suitley ringing
ding dong

KOOKABURRA

KOOKABURRA

OH, HOW LOVELY

OH, HOW LOVELY

Skauting – měsíčník pro skautskou výchovu. Vydává Český a Slovenský Skauting v Mladé frontě. Do tisku připravila Dagmar Hofmanová, pověřená vedením redakce Skautingu. Grafická úprava Michal Vondráček. Adresa redakce: Senovážné nám. 24, 110 00 Praha 1. Cena jednoho výtisku 6 Kčs. Předplatné na rok 60 Kčs, na půl roku 30 Kčs. Tiskne Novina, s. p., Jihlava. Redakci nevyžadované rukopisy, kresby a fotografie nevracíme. Uzávěrka tohoto čísla byla 24. 5. 1991.

